

**A HONVÉD TISZTJELÖLTEK MOTIVÁCIÓ VÁLTOZÁSA
ÉS ANNAK FŐBB OKAI**

TDK DOLGOZAT

Karsai László

Honvéd tisztjelölt

NKE

Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

Had-és Biztonságtechnika szak

NBHB0021ÁH

Témavezető: Dr. habil. Szelei Ildikó

2012

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
A témaválasztás és a kutatási munka aktualitása	3
1. KUTATÁSMETODOLÓGIAI KÉRDÉSEK	
1.1.A kutatás célja.....	4
1.2. A kutatási probléma megfogalmazása	4
1.3. A kutatási hipotézis megfogalmazása	5
1.4 A kutatás stratégiája, fajtája, módszere	5
2. A MOTIVÁCIÓ ELMÉLETE	
2.1 A motivációfogalmának meghatározása.....	6
2.2. A motiváció lényege.....	6
3. AZ EMPÍRIKUS KUTATÁS BEMUTATÁSA.....	7
4. ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK	39
5. VÉLEMÉNYEK, JAVASLATOK.....	42
FELHASZNÁLT IRODALOM	43
MELLÉKLETEK.....	44

Bevezetés

Témaválasztás és a kutatási munka aktualitása

Miért választottam a TDK dolgozatom témájaként a honvédtisztjelöltek motiváció változásának elemzését?

Dolgozatom megírásának legfőbb oka az volt, hogy megpróbáljak választ keresni arra a kérdésre miért lehetséges az, hogy a még civil tisztjelöltek többszörös túljelentkezés mellett versengenek egymással az egyetem helyeiért a 4. év végére közel 40%-uk mégsem képes teljesíteni az egyetem elvárásait, ami nem feltétlen az ő hibájukból ered. Könnyen beláthatjuk azt a tényt, hogy egyáltalán nem gazdaságos az, ha egy bizonyos szintig kiképeznek tisztjelölteket, akik majd egyszer csak ott hagyják, a rendszert pedig ők már egy bizonyos fokú tudást megszereztek. Szeretném dolgozatom megírása alatt megtalálni azokat az okokat, amik elvezetik a tisztjelölteket erre az útra. Ez után megpróbálom választ találni arra, hogy mik azok a legfőbb okok, amik miatt a honvéd tisztjelöltek motivációs szintje ilyen nagymértékben lecsökken. Szakdolgozatom alapjául a tisztjelöltársaim által kitöltött kérdőív szolgál, amelyben megpróbáltam olyan kérdéseket feltenni, amik rávilágítanak azokra a problémákra, amik felhalmozódása elvezethet a leszereléshez vezető út végéig.

1. KUTATÁSMETODOLÓGIAI KÉRDÉSEK

1.1. A kutatás célja

A motivációváltozást nagyon sok minden befolyásolhat a honvéd tisztjelöltek életében ilyen befolyásoló tényezők lehetnek a tanórák, a tanárok, az órarend, a napirend, a században betöltött szerep, a barátok, családi háttér, az előljárók viselkedése. Kutatásom során elemezni kívánom, hogy melyek azok a legfontosabb okok, amik miatt egy pályakezdő tisztjelölt elkedvetlenedhet és elveszítheti motivációit a katonai pálya iránt.

A dolgozatom célja:

- a motiváció elméleti megközelítését elemezni a hazai szakirodalom felhasználásával;
- empirikus kutatással elemezni azokat az okokat, amelyek a tisztjelöltek motiváció csökkenését okozhatják
- a kutatás eredményeinek bemutatása, értelmezése;
- javaslatokat tenni a demotiváló okok megszüntetésére

1.2. A kutatási probléma megfogalmazása

1. Mekkora mértékben változik meg a tisztjelöltek motivációs szintje a bevonulástól a 2. évig?
2. Meghatározhatók-e ennek a változásnak a legfőbb okai, és ha igen mik azok?
3. Miként befolyásolja a tisztjelölteket a környezetük a motivációváltozásban?
4. Milyen hatásai vannak a tisztjelöltek életében a kettős jogállásnak?

1.3. A kutatási hipotézis megfogalmazása

- A másodéves tisztjelöltek motivációs szintje negatív irányba tolódik.
- A tisztjelölteket a környezetük motivációs téren negatív irányba befolyásolja.
- A tisztjelöltek szerint sok mindent változtatni kellene az egyetem és a zászlóalj kapcsolatában.
- A tisztjelöltek életében a kettős jogállásnak negatív hatásai vannak.

1.4. A kutatás stratégiája, fajtája, módszere

A kutatási stratégia következtető, leíró jellegű, fajtája alapkutatás.

A kutatásomat egy 23 kérdésből álló kérdőívre alapoztam, melyet hadmérnök tancsoportom és néhány katonai vezető társam töltött ki önkéntes alapon. A kérdőívemben megtalálhatóak voltak nyitott és zárt kérdések is.

Az adatok feldolgozását statisztikai módszer segítségével végeztem:

Grafikus ábrázolás

2. A MOTIVÁCIÓ ELMÉLETE

2.1 A motivációfogalmának meghatározása

A motiváció szó a latin *movore*=mozogni, mozgatni, kimozdítani igéből származik. Jelentése is ez, kimozdító, mozgató „erő”. A motiváció fogalma akkor merül fel, amikor kíváncsiak vagyunk arra, miért viselkednek az emberek úgy, ahogy viselkednek. A motiváció a pszichológiában gyűjtőfogalom. Beletartozik minden cselekvésre, viselkedésre készítő belső tényező. (Szelei 2004)

2.2. A motiváció jellege

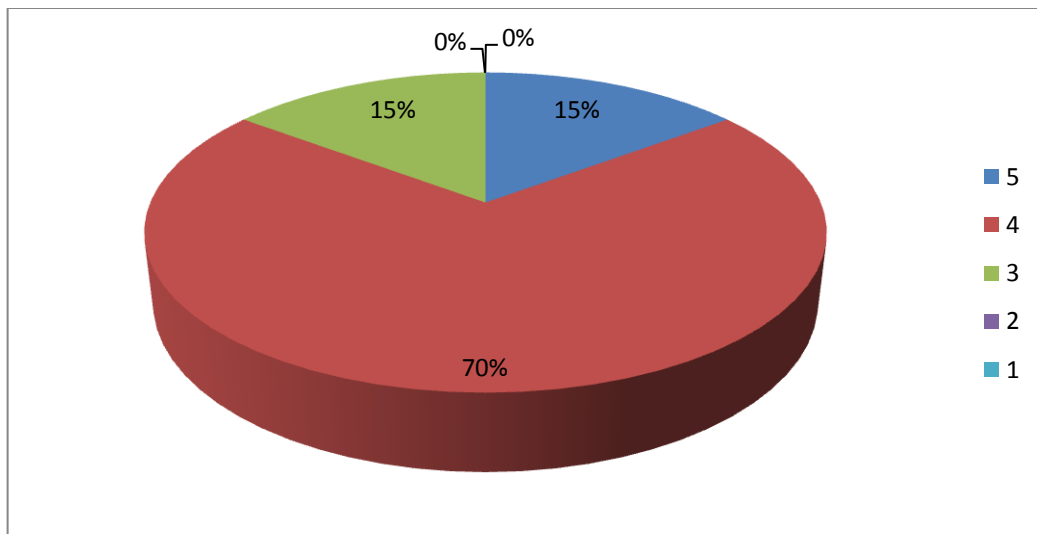
Senki sem cselekszik ok nélkül. Amikor valaki belép egy munkahelyre, örül, hogy van állása, szeretné képességei legjavát nyújtani. A munkába lépéskor fennálló igényeit – pénz, karrierlehetőség, erőpróba, biztonság stb. – az állás megszerzésével már kielégítette, boldogság tölti el. Ugyanakkor mindenki teljes személyiségével van jelen munkahelyén, a munkával kapcsolatos igényei és érdekei mellett személyes vonatkozású igényei is megjelennek. Ha úgy érzi, hogy főnöke figyelmen kívül hagyja szükségleteit, vagy akadályozza érdekei megvalósításában, akkor elveszti lelkesedését munkája iránt. Az embereket személyes céljaik mozgatják, a jól végzett munkából származó előny vagy jutalom már a munkavégzés során is kellemes érzéssel tölti el őket. Bár kevesen látják át és többnyire nem is értik az érdekeik mögött húzódó indítékokat és mozgatórugókat, az indíték vagy a magyarázat ott lapul minden cselekedet mögött. Amíg indítékaink sugallatára meg nem teszünk valamit, nem is tudunk a létezéséről, mindössze hiányérzetet, bizonytalanságot, vágyat érzünk. E homályos készítés ösztönöz bennünket, hogy csökkentsük hiányérzetünket vagy igényeinknek érvényt szerezzünk. Ebben rejlik a motiváció lényege. (Szelei 2004)

3. Az empirikus kutatás bemutatása

A következőkben a kérdőív során kapott válaszokat szeretném bemutatni. Az első kérdés arra irányult: Milyen volt a megítélésed a Honvédségről mielőtt bevonultál?

Ezt a kérdést azért tartottam célszerűnek feltenni, hogy információt kapjak arról, hogy a tisztjelöltek milyenek is találták a Honvédséget mielőtt bevonultak. Könnyen beláthatjuk, hogy látatlanban teljesen más az emberek véleménye a katonaságról. Persze vannak, akik már rendelkeztek ismerettel arról, hogy hova is jelentkeznek, de véleményem szerint elég sokan voltak, akik teljesen másképp képzeltek el a katonaságot. Ismereteink nagy részét abból szereztük, amit a filmekben láttunk, könyvekben olvastunk, vagy amit otthon meséltek róla, de 100 %-ban nem lehettünk biztosak abban, hogy hova is jelentkezünk. Ha egy középiskolás bármelyik egyetemre szeretne jelentkezni, megpróbál minél többet megtudni az adott iskoláról. Ezt többféle módon is megteheti. Ha veszi a fáradságot és elmegy, egy nyíltnapra ott kaphatja meg a legtöbb ismeretet, de vajon negatív kritikát is kap? Szerintem nem, vagy ha igen akkor is csak kis mértékben elvégre senki sem fogja bepizkolni önmagát. Tehát könnyen belátható, hogy a legvalósabb információt a diákoktól maguktól kaphatjuk meg, de kérdés, hogy hiszünk-e nekik? Lehet, hogy csak nem jó személyt kérdeztünk így megmaradunk az általunk elképzeltelnél. Véleményem szerint ez igen fontos lehet, mert ha valaki képzelete teljesen másabb, mint a valóság abból nem fog jó születni. Tehát akkor tudjuk meg a valóságot, ha már a rendszer tagjaivá váltunk. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy egytől ötig osztályozzák válaszukat az egyes a legrosszabb az ötös pedig a legjobb.

1. ábra: A tisztjelöltek Honvédségről alkotott megítélése bevonulás előtt

Készítette: Szerző

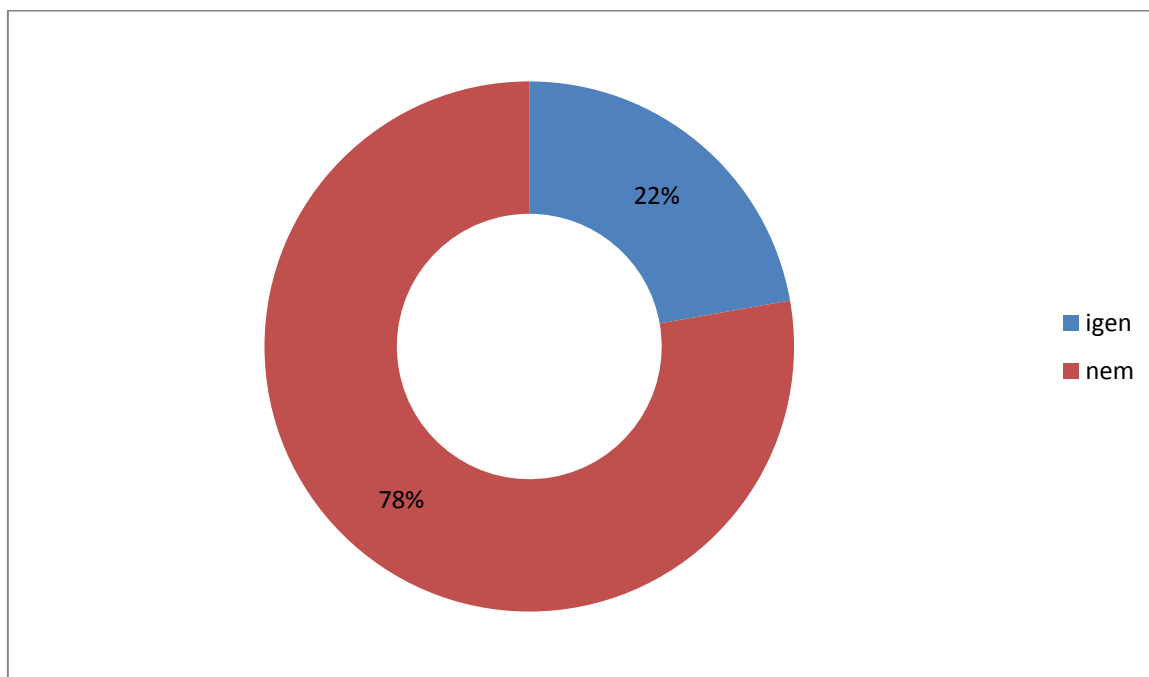
A diagramról leolvasható, hogy 15%-uk 5-öst 70%-uk 4-est és újabb 15%-uk 3-ast adott viszont senki sem adott sem 1-est sem 2-est. Következtetésül belátható, hogy az akkor még civil tisztjelölteknek a véleménye igen jó volt az egyetemről.

A második kérdésem az volt, hogy gondolkoztak-e az alapkiképzés alatt a tisztjelöltek azon, hogy leszerelnek.

Az alapkiképzés során éri a legtöbb változás az újonnan bevonult tisztjelölteket. Egyből mikor bevonultunk egy teljesen új környezetbe kerültünk és kiszakadtunk egy jól megszokott világunkból, amiben eddig évekig éltük nyugodt életünket. Helyette kaptunk valami teljesen új életformát. A napirendünk minden egyes pontja meg volt határozva reggel fél 6-tól egészen este 7-ig. Miközben erős fizikai hatás ért minket meg kellett tanulnunk a katonai léthez tartozó minden fontos ismeretet, alkalmazkodnunk kellett az új napirendünkhöz és miután hozzá szoktunk mindehhez a laktanyán belül kihelyezésekre kellett járnunk. A kihelyezéseken újabb ismereteket szereztünk, de ezek az ismeretek már inkább gyakorlati jellegűek voltak és egy kihelyezés alkalmával már nem volt mindig vége este 7-kor a napnak és nem mehettünk el, sehová hogyha valamire szükségünk volt. Volt rá példa, hogy számos kilométert kellett gyalogolnunk, amit szerintem sokan eddig még nem csináltak (főleg nem jól megrakott málhával és fegyverrel a kézben). Amennyiben ezektől eltekintünk, akkor is jelentős

változás történt az életünkben. Igen hosszú utazások várnak ránk minden héten és meg kellett tanulni alkalmazkodni a távkapcsolatok nehézségéhez is. Ezért gondoltam, hogy fontos ennek a kérdésnek a feltétele, hiszen nem képes mindenki ezeknek az elvárásoknak megfelelni és e körülmények között élni.

2. ábra: "Gondolkoztál az alapkiképzés alatt azon, hogy leszerelsz"

Készítette: Szerző

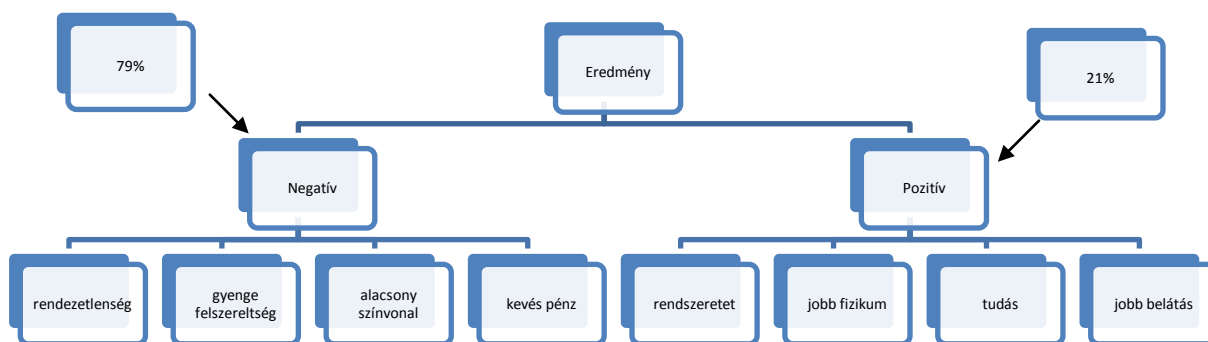
Az ábráról könnyen leolvasható, hogy a válaszadók több mint egy ötöde már elgondolkozott a leszerelés tényén, de 78%-ük még belese gondolt ebbe. Ebből jól látható, hogy igen nagyszámú elhívatott tisztjelölt jár az egyetemre.

A harmadik kérdésem az volt, hogy megváltozott-e a válaszadók Honvédségről alkotott megítélése az alapkiképzés végére.

Miután a tisztjelöltek az alapkiképzés végéhez érkeztek már kirajzolódott előttük hogy valójában minek is a részévé váltak. Megismerték a rendszer hibáit és pozitív oldalait. Kiderült, hogy valójában azt kapták-e, amire számítottak, vagy valami egészen mást. Hasonlít-e az általuk megismert katonai lét ahhoz, amit a civil életben elképzeltek róla. Általában mindenkinek meg volt a saját elképzelése a honvédségről mikor bevonult, viszont miután elvégezte az alapkiképzést a véleménye gyökeresen megváltozhat. Általában ez szokott történni a tisztjelöltekkel is és ez oka lehet annak, hogy ilyen nagy számban

leszerelnek tisztjelöltek az alapkiképzés végére, de azért nagyon sokan a rendszer részévé válnak. A probléma legnagyobb oka valószínűleg az lehet, hogy a tisztjelöltek a kiképzést a katonai filmek alapján képzelik el, ezzel szemben a valóság teljesen más. A filmekben nagyon- nagyon ritkán láthatunk például alakizó katonákat, ellenben az alapkiképzésnek ez is igen hangsúlyos része. A kérdésemben arra próbáltam választ találni, hogy pozitív vagy negatív-e az ami bennük kialakult és mi az, amiben negatívan vagy pozitívan csalódtak.

3. ábra: A válaszadók véleményének megváltozása a Honvédségről

Készítette: Szerző

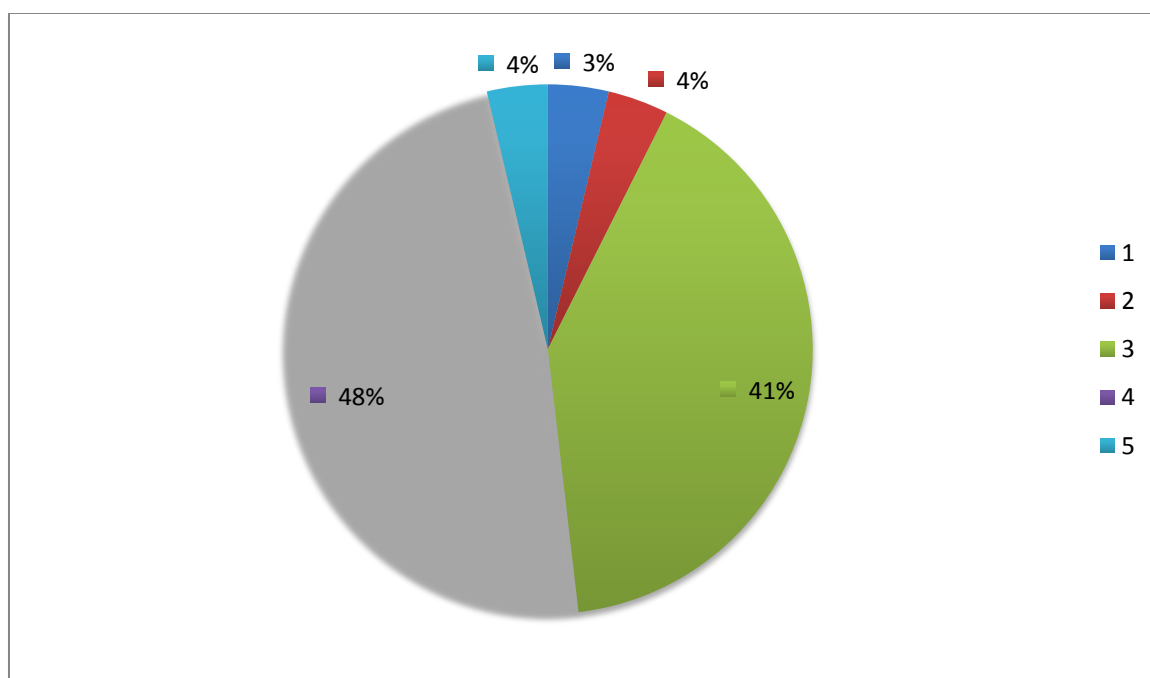
Az ábráról könnyen leolvasható, hogy a tisztjelölteket milyen típusú válaszokat is adtak. Látható, hogy amit negatívként írtak le az általánosságban a Honvédségről alkotott vélemény, viszont ami pozitív az a saját belső változásukról kialakult kép. Látható, hogy mindössze csak 21%-uk adott pozitív választ, míg 79%-uk negatív választ adott. A negatív problémák megoldásához leginkább pénzre lenne szükség kivéve a rendezetlenség kérdését és a színvonalét. Az utóbbi alatt valószínűleg azt értik, hogy a kiképzés során igen nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a látszat jó legyen ellenben igen alacsonyt arra, hogy korhű modern kiképzésben részesüljünk. (Például igen gyakran gyakorolunk lövészárkok harcászatot, de épületharcászatot még sosem próbáltunk (ami persze nem feltétlenül a kiképzők hibája)). A pozitív oldalon olyan válaszokat találunk, mint például rendszeret a jó fizikum a tudás az új

ismeretek és idevehetjük még a bajtársiasságot is. Ha jól belegondolunk a mai rohanó világunkban ezek az értékek igencsak a háttérbe húzódtak és helyére a pénzközpontúság került. Véleményem szerint nincs még egy olyan hely, ami ilyen magas fokon megtanítja az egyének az egymáshoz való alkalmazkodást és a bajtársiasságot, azaz a valódi értékeket. Elmondhatjuk, hogy egy ilyen kiképzés során nagyon rövid idő alatt nagyon jó barátokat, bajtársakat szerezhethetünk.

Negyedik kérdésem arra irányult, hogy a válaszadók szerint milyen a tanórák színvonala.

Amennyiben egy oktatási rendszert próbálunk megvizsgálni, akkor legalapvetőbb, hogy elemezzük a tanórákat és azok színvonalát. Ami szerintem legelső sorban attól függ, hogy az adott tantárgyat tanító tanár mennyire felkészült az órájára, hogyan adja elő a tananyagot, mennyire tud fegyelmet tartani az óráján, mennyire köti le a diákok figyelmét és egyáltalán mennyire fontos az adott tantárgy a hallgatók életében (hiszen vannak olyan órák, amiken elég csak részt venni). Manapság egy tanár, ha a körülmények engedik, akkor általában projektor segítségével tartja meg óráit, ami sokkal szemléletesebb tud lenni, mint egy egyszerű elbeszélő tanítási mód. A vetítések alkalmával a tananyag megértéséhez szükséges ismeretek és képek, esetleg, videók bemutatathatók a diákok előtt és ez nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanuló a zárthelyi dolgozathoz való felkészülést sokkal egyszerűbben és eredményesebben tudja végrehajtani. Amennyiben jobban belegondolunk, rájövünk, hogy ez az igen jó módszer nem minden órán tud eredményes lenni, mert például egy matematika órán sokkal többet ér, ha a tanár kihívja a diákot a táblához és ott megoldat vele egy feladatot. Kérdésemben arra próbáltam rávilágítani, hogy a tisztjelöltek szerint vajon mindez megvalósul-e a valóságban, azaz milyen az órák színvonala 1-től 5-ig skálán 5 a magas 1 az alacsony.

4. ábra: A válaszadók véleménye a tanórák színvonaláról

Készítette: Szerző

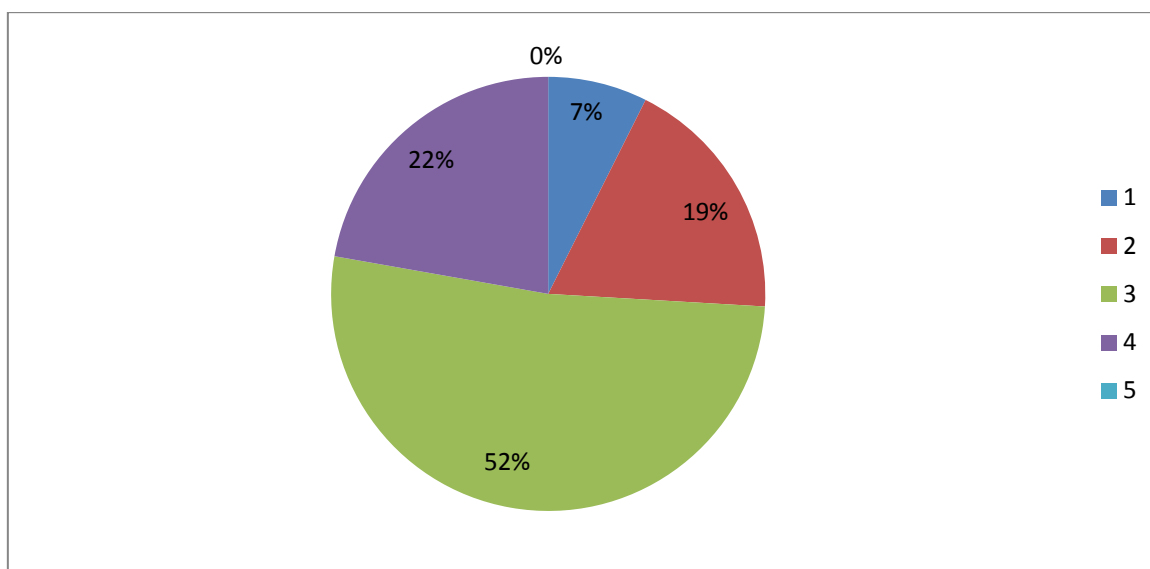
Az ábráról könnyen leolvasható, hogy a tisztjelöltek nagytöbbsége hármas és négyes választ adott, míg alig akadt olyan tisztjelölt, aki egyes, kettes vagy ötöst adott volna. Ezekből az eredményekből arra következtethetünk, hogy alapjába véve a tanórák színvonala átlagos, azaz lehetne rajta mit javítani. Véleményem szerint a tanárok nagytöbbsége megpróbálja kihozni a lehetőségekhez mérten a maximumot az óráiból és átadja azt az ismeretet, ami biztosan elég ahhoz, hogy sikeres vizsgát tegyünk, vagy dolgozatot írjunk az adott tantárgyból.

Ötödik kérdésemben a tanulmányi rendszer színvonalát mértem fel.

Az előző kérdésben már megvizsgáltam a tanórák színvonalát most viszont a tanulmányi rendszer színvonala volt a kérdés. Ezt a kérdést azért tartottam fontosnak feltenni, mert mindannyian valamilyen rendszernek kell, hogy a tagja legyünk ahhoz, hogy sikeresen elvégezhessük tanulmányainkat. A XXI. században szinte már minden egyetemen a Bolognai rendszerben tanulnak a diákok. Tanulmányainkat egy számítógépes rendszer segítségével kell, hogy végezzük. Ez a Neptun. Itt tudunk év elején regisztrálni a félévre, itt tudjuk felvenni a tantárgyainkat itt kapunk értesítést a jegyeinkről és még sok minden más információt innen tudunk beszerezni ahhoz, hogy egyáltalán részt tudjuk venni a kurzusokon. Véleményem szerint tényleg ez a leggyorsabb módja az információáramlásnak viszont ennek a rendszernek is megvannak a maga hátrányai. Léteznek olyan órák, amik csak csoportbontásban indulnak,

és ha nem vagyunk elég gyorsak, akkor könnyen lehet, hogy nem az általunk szívesebben választott tancsoportban találjuk magunkat. Ha más szempontból közelítjük meg ezt a rendszert, akkor láthatjuk, hogy minden a számítógép körül forog. Pedig nincs mindenkinek arra pénze, hogy vegyen, magának egy lap-toppot és ez miatt szerintem nem igazán érvényesül az egyetemisták esélyegyenlősége. Kérdésemben arra kértem a tisztjelölteket, hogy általánosságban osztályozzák 1-től 5-ig a tanulmányi rendszer színvonalát. 1 az alacsony 5 pedig a magas.

5. ábra: A válaszadók véleménye a tanulmányi rendszer színvonaláról

Készítette: Szerző

Az ábrán látható, hogy túlnyomórészt a válaszadók a kettes, hármas és négyes választ preferálták, amiből arra lehet következtetni, hogy tanulmányi rendszerünk ugyanolyan átlagos, mint a tanórák színvonala. Az a nagy különbség viszont észrevehető, hogy igen nagymértékben megnőtt a kettesek száma és ötöst viszont senki sem adott. Véleményem szerint ez a negatívabb eredmény annak is köszönhető, hogy ez a rendszer még elég új tehát még bőven van mit rajta formálni, javítani. Csak ehhez általában nem szokták a tanulók segítségét kérni, pedig ők használják ezeket a programokat nem pedig azok az informatikusok, akik üzemeltetik őket.

Hatodik kérdésben azt szerettem volna megtudni, hogy melyik az a tanóra, ami a legkevésbé motiválja a tisztjelölteket.

Ezt a kérdést azért tartottam fontosnak feltenni, hogy megtudjam, melyek azok a tanórák amelyekkel a tanulók a legkevésbé szimpatizálnak hiszen egy kevésbé kedvelt tantárgy könnyen meggátolhat a végcél elérésében. Vannak olyan tantárgyak, amelyeket muszáj, hogy szeressünk és vannak, amiket nem. Léteznek olyanok, amik fontosak a tanulmány előmenetelünkben és vannak, amik nem azok. Egyben mindegyik hasonlít, egymáshoz, hogy teljesíteni kell mindet ahhoz, hogy diplomát szerezhessünk. Minden diák életében vannak olyan órák, amiket kifejezetten utál és szeretne tőle mindenáron minél gyorsabban megszabadulni. Általában azokat az órákat szokták a diákok kevésbé kedvelni, amiket nehéz megtanulni, vagy amelyekből kevésbé jó a tanulmányi eredményük. Ellenben ez nem minden esetben van így a hallgatók igen gyakran mutatnak kisebb érdeklődést azon tantárgyak felé, amik kevésbé fontosak számukra. Ezek a, tantárgyak azok amiket ha megkérdezzük valakitől, hogy miért is kell ezt tanulni csak annyit tudnak mondani, hogy mert ez az alap műveltségbe tartozik, de beláthatjuk, hogy igen kicsi az esélye annak, hogy ezeket valaha is használni fogjuk.

6. ábra: A tisztjelölteket legkevésbé motiváló órák

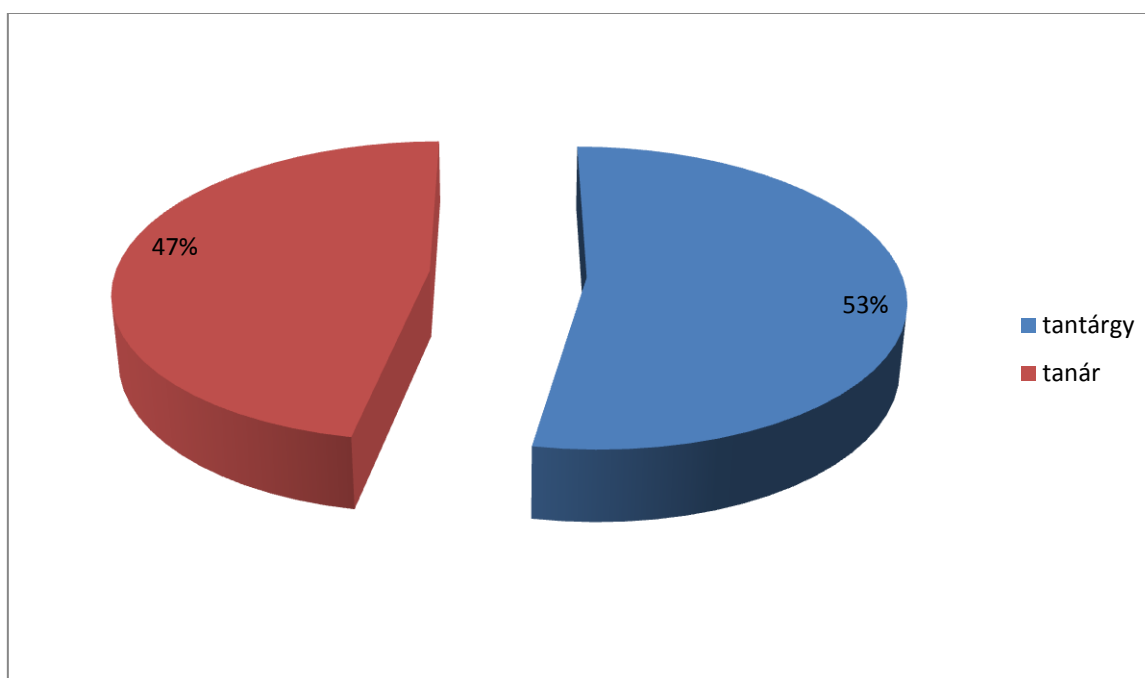
Készítette: Szerző

Látható az ábrán, hogy a nyolc legkevésbé kedvelt tantárgy közül hat olyan, aminek kevésbé van fontos szerepe minden tisztjelölt életében, viszont a matematika és az elektronika olyan tantárgyak, ami elég sok fejfájást szokott okozni a diákoknak, tehát nem véletlen, hogy kevésbé kedvelik őket a többi hat viszont abba a kategóriába tartozik, amit feljebb már említettem azaz, hogy miért is kell őket egyáltalán tanulni. A válaszadók több mint 20 %-a szavazott a matematikára így ez lett a legkevésbé kedvelt tantárgy, amit szorosan követ maga után az elektronika és az információs műveletek című tantárgyak. Ebből jól látható, hogy a tanulás tantárgyak azok, amik a legkevésbé népszerűek és jól tudjuk, hogy ezekből van az egyik legnagyobb mértékű bukási átlag is.

A hetedik kérdésben azt szerettem volna megtudni, hogy ennek a motiválatlanságnak maga a tantárgy vagy az azt tanító tanár áll-e a háttérben.

Ez a kérdés szorosan kapcsolódik az előzőleg feltett kérdésemhez. Viszont itt arra keresem a választ, hogy véleményük szerint a tantárgy-e az, amivel gond van, vagy az azt tanító tanár hibája-e az általuk kialakult vélemény. Általánosságban beláthatjuk, hogy egy tantárgy nagy nehézséget okozhat a diákoknak, ha már negatív tapasztalatokkal vág bele rögtön az elején (például ha valaki rossz volt matematikából középiskolában, akkor az egyetemen se fog örömmel neki kezdeni a matektanulásnak). Szerintem ezeket a negatív korlátokat a tanároknak kellene lebontaniuk bennünk (persze erre nem mindig adottak a körülmények). Általában akkor van gond a tanárokkal, hogyha már kezdenek belefásulni az adott tantárgy tanításába, hiszen jól megfigyelhető hogy egy fiatalabb pályakezdő tanár még igen lelkes és megpróbál segíteni mindenkinek és nem csak azoknak, akik igazán figyelnek rá. Az is beláthatjuk, hogy ahhoz, hogy egy tanár eljusson a fásultsághoz vezető útra a diákoknak is igen nagy szerepük van. Amennyiben egy tanár pozitív visszajelzéseket kap és nem csak a padon alvó diákokat lát az óráján, akkor ő is nagyobb lelkesedéssel fog tanítani. Véleményem szerint egy „rossz” tanár vagy egy „rossz” tantárgy igen könnyen motivációváltozáshoz vezethet egy diák életében és könnyen hozzásegíthet a negatív végkifejlethez.

7. ábra: A tisztjelöltek véleménye arról, hogy a tanár vagy a tantárgy-e az ok

Készítette: Szerző

Látható, hogy a diákok kicsivel több, mint felének inkább magával a tantárggyal van baja általánosságban viszont kicsivel kevesebb, mint a fele a tanárt okolja a tantárgy iránti alacsony motivációja miatt. A matematikánál, azaz a legnépszerűtlenebb tantárgynál is közel ugyanannyian okolják magát a tantárgyat, mint a tanárt. Ellenben a biztonságpolitika tantárgynál csak egyetlen hallgatónak van, baja a tanárral az összes többi magát a tantárgyat hibáztatja. Ebből arra is lehet következtetni, hogy a diákokat valószínűleg érdekelné az, amit a tanárunk elmond, de egyszerűen annyi más dolog kitölti idejüket, hogy e tantárgy a háttérbe szorul és ez által elnépszerűtlenedik.

Nyolcadik kérdésemben a válaszadók által legmotiválóbbnak tartott órára voltam kíváncsi.

Ha a 6. kérdésben megkérdeztem azt, hogy melyik óra motivál a legkevésbé akkor illendőnek tartottam, hogy ne csak a negatív oldalt vizsgáljam meg, hanem a pozitívát is azaz, hogy melyik tantárggyal vannak a leginkább megelégedve. Minden diák életében vannak olyan tantárgyak, amelyeket kifejezetten kedvel. Ezek a tantárgyak általánosságban olyanok, amikből igazán jók vagyunk, vagy nagyon jó a tanár előadásmódja vagy egyszerűen csak érdeklődünk az adott tantárgy iránt. Mire is van szükség ahhoz, hogy egy tantárgy szerethető legyen? Én úgy gondolom, hogy ahhoz, hogy egy diák megkedvelje az adott tantárgyat a tanárnak nagyon nagy szerepe van viszont ez még nem elég, véleményem szerint az segít a

legjobban, ha egy diáknak sikerélménye is van az adott tantárgyból. A sikert pedig általában akkor fogjuk megérezni, ha egy dolgozatunk jól sikerül, de nem csak egy zh okozhat sikerélményt, hanem az is, hogyha egy kérdésre jól tudunk válaszolni. Tehát belátható, hogy ahhoz, hogy egy diák meg szeressen egy adott tantárgyat ahhoz neki is tennie kell.

8. ábra: A tisztjelöltek által legmotiválóbbnak tartott órák listája

Testnevelés	Hadijog	Szociológia
Francia	Pedagógia	Információs műveletek
Matematika	Angol	Elektronika

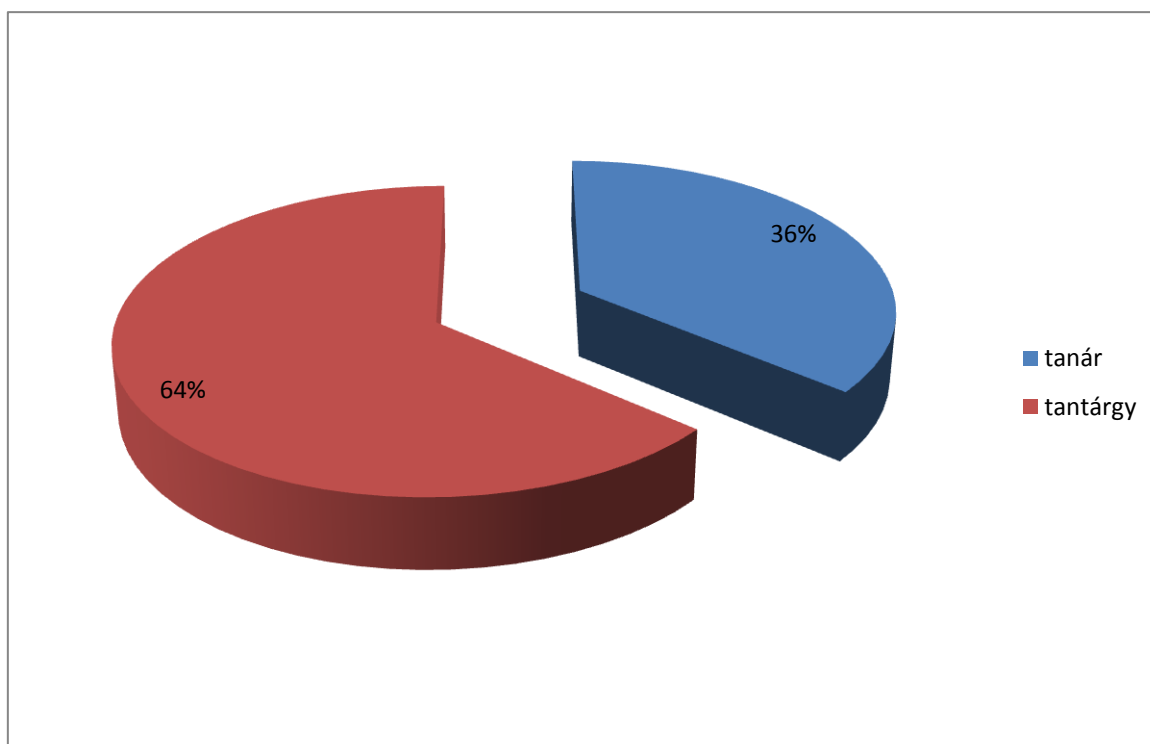
Készítette: Szerző

Jól látható, hogy a legkedveltebb tantárgyak között az olyan tantárgyak kapnak nagyszámban helyet, amelyek nem a legtanulósabbak viszont megtalálható a matematika és az elektronika, amik szintűgy megtalálhatóak voltak a legkevésbé motiváló tantárgyak között is. Véleményem szerint ennek az lehet az oka, hogy ezeket a tantárgyakat (matematika, elektronika) azok a diákok kedvelik, akik már ezelőtt is tanulták őket vagy csak szimplán muszáj, hogy motiváltak legyünk ezek irányában, mert ezek a tantárgyak azok közé tartoznak amik elég gyorsan véget tudnak vetni az álmainknak. A felsorolt tantárgyak közül a testnevelés foglalja el az első helyet a motivációs ranglétrán, hiszen ez az, az egyetlen óra, amin kicsit szabadabbak lehetünk és még fel is frissülünk közbe a sok ülés után.

Kilencedik kérdésem arra irányult, hogy erről a motiváltságról a tantárgy vagy inkább a tanár tehet-e.

Úgy ahogy a 7. kérdésben feltettem ugyanezt a kérdést itt is igen fontosnak tartottam feltenni, hiszen nem mindegy, hogy mitől is lesz egy tantárgy népszerű. Általában ha valaki egy tantárgyat már az előtanulmányaiban is kedvelt az könnyen hozzájárulhat ahhoz, hogy a jelenben is szeresse. Ellenben ez nem mindig igaz. Gyakran ez csak akkor teljesül, hogyha középiskolában már elég jó alapokat szerzett, de hogyha ez nem így van, akkor könnyen meglehet, hogy az egyetemen már nem fogja szeretni hiszen, nincs mire építkeznie. Véleményem szerint ez az oka annak, hogy a matematika és az elektronika ugyanúgy megtalálható a legmotiválóbbról és a legdemotiválóbbról tantárgyak között. Látható, hogy igen sok tantárgy, amit a legmotiválóbbról írtak ahhoz egyáltalán nem volt előismeretük. Észrevehető, hogy a kilenc legkedveltebb óra közül hat humán tantárgy és csak kettő reál. Én úgy gondolom, hogy ez a hét (hat + testnevelés) tantárgy azért is ilyen népszerű, mert sokkal kevésbé fárasztó és talán közelebbi kapcsolatba tudnak kerülni a diákok életével.

9. ábra: A tisztjelöltek véleménye arról, hogy a tanár vagy a tantárgy-e az ok

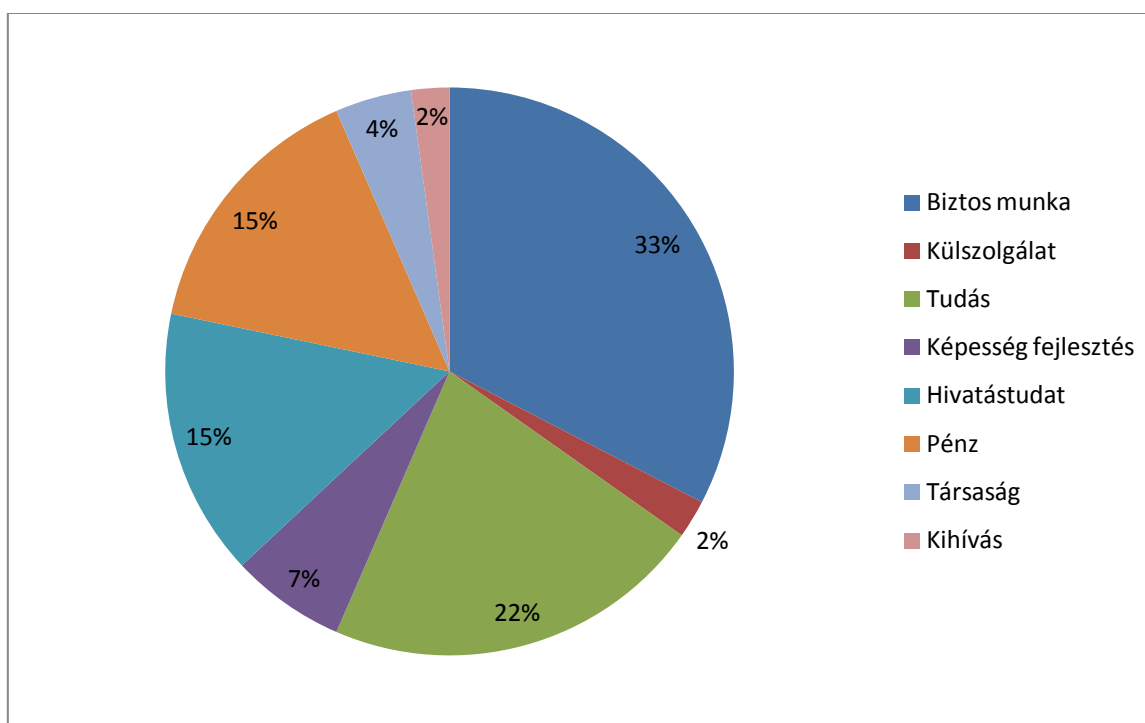
Készítette: Szerző

Az ábráról jól látható, hogy azért egyetemista korára a diákoknak már megvannak azok a tantárgyaik, amiket szeretnek és ezen a véleményen a tanárok már keveset tudnak változtatni. Például a hadijog tantárgynál, ami igen nagy népszerűségnek örvend csak egyetlen diák írta, hogy a tantárgy miatt kedveli az órát az összes többi a tanár miatt. Viszont ha a reáltantárgyainkat vizsgáljuk, akkor azt az eredményt kaptam, hogy senki sem a tanár miatt kedveli azokat, hanem csak magáért az óráért. A testnevelés tantárgy volt a legmegosztóbb itt szinte ugyanannyian a tanár és a tantárgy miatt is kedvelik.

A tizedik kérdésemben azt szerettem volna megtudni, hogy mi ösztönzi abban a válaszadókat, hogy itt vannak.

Ahhoz, hogy valaki tisztjelöltnek jelentkezzen és meg is maradjon a pályán különböző motivációs faktoroknak kell szerepet játszaniuk. Különböző egyének különböző okok miatt tagjai valamilyen egyetemnek. Véleményem szerint ahhoz, hogy valaki a mi egyetemünkre jelentkezzen nem elég egyszerűen a tudásvágy (persze ez is elég magas fokú ok lehet, hiszen katonai tudást egyetemi szinten csak a mi egyetemünkön tud megszerezni). Amennyiben valaki katonának jelentkezik, annak eltökéltnak kell lennie, nem csak az iskolapadban kell megállnia a helyét, hanem a katonai létben is. Tehát a tudáson kívül motiváló lehet az is, hogy jó katonák legyünk, fizikailag erősek legyünk és bajtársiasak. Van olyan diák, aki teljesen más miatt jelentkezik ide. Amennyiben a kérdésünket egy másik oldalról közelítjük meg akkor könnyen belátható, hogy a pénznek is igen nagy motiváló szerepe van az egyének érdekében, hiszen nincs, még egy olyan egyetem ahol ekkora mértékben fizetnének nekünk azért, hogy a tagjai legyünk. Másrészt belátható még az is, hogy szinte ez az, az egyetlen hely, ami biztos munkát garantál nekünk. Ez szintén nem egy utolsó szempont egy ember életében.

10. ábra: A tisztjelölteket ösztönző okok

Készítette: Szerző

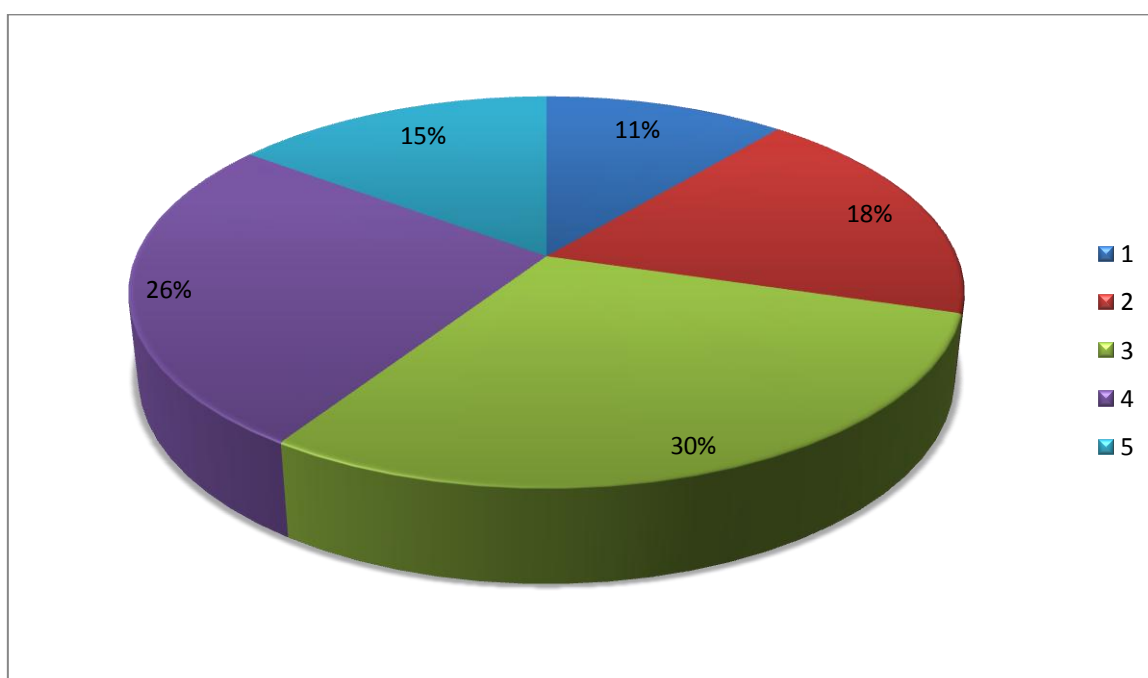
Az ábrából látható, hogy tisztjelöltek egyharmada a biztos munka miatt jár erre az egyetemre, ami meg is érthető, hiszen a mai világunkban egyre nehezebb munkát találni. A második helyen közel egy ötödük a tudás miatt jelentkezett ide. Látható az is, hogy igen nagy szerepet játszik a hivatástudat és a pénz is. Leolvasható még, hogy hét százalékuk azért jár ide, hogy képességeikben (fizikai, gyakorlati, tudásbeli...) fejlődjenek és igen alacsony számban látható, hogy van, aki csak a kihívás miatt van itt. Ellenben van olyan, aki külszolgálatra szeretne jelentkezni és nem talált más utat-e célja megvalósításához. Beláthatjuk, hogy a válaszadók igen nagy százalékát a jelenlegi és a jövőbeni megélhetése valamint a tudás ösztönzi arra, hogy ezt az utat választotta és járja.

A tizenegyedik kérdésem arra irányult, hogy mennyire tartaná vissza egy esetleges leszereléstől a pénz a válaszadókat.

Azért tartottam ezt a kérdést igen fontosnak, hogy feltegyem, mert véleményem szerint igen sok olyan diák jár az iskolánkba, aki már elveszítette motivációját a katonai lét felé, de egyszerűen nem áll módjában kifizetni azt a milliós összeget ahhoz, hogy leszereljen. Úgy gondolom, hogy ez felettébb rossz mindkét fél részére, hiszen ha valakit már nem motivál semmi, akkor egyáltalán nem kellene itt lennie hisz ez neki is csak teher és tudható, hogy ez az egyén az első adandó alkalommal amint lehet le fog szerelni. Tehát kapni fogunk egy olyan

katonát, aki semmilyen kapcsolatot nem akar már ápolni a Honvédséggel pedig ő is ugyanolyan jó szakemberré vált, mint társai csak ezt a tudását már nem akarja a rendszeren belül kamatoztatni. Amennyiben valaki elveszíti motivációját már a második év végére, de nem áll módjában leszerelni akkor belekerül egy ördögi körbe, hiszen az akkor kifizetendő összeg többszörösét kellene kifizetnie a negyedik év végére, tehát biztosan csak a kötelezően leszolgálandó évei után tud kilépni. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy egytől ötig fokozaton osztályozzák válaszukat. Egyes az egyáltalán nem tartana vissza ötös pedig a maximálisan visszatartana.

11. ábra: A pénz visszatartó ereje a válaszadókra a leszerelés irányában

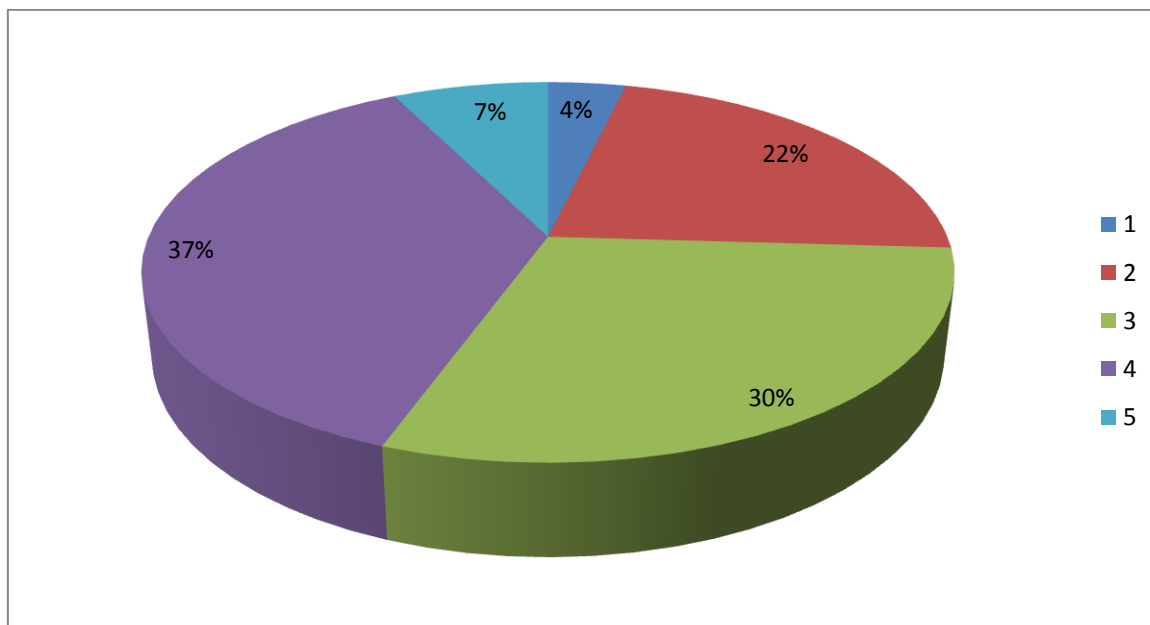
Készítette: Szerző

Látható a diagram alapján, hogy a legtöbb válasz a hármásra érkezett, ami az átlag. Szerintem ők lennének azok, akik mögött ott állnak a szüleik és ők számíthatnak rájuk, azaz az ő segítségükkel meg tudnák ezt a problémát oldani, de nem lenne egyszerű. Leolvasható, hogy igen sok válasz érkezett még a négyesre és az ötös is tizenöt százalékot kapott, ami arra ad következtetést, hogy a válaszadók kicsivel több, mint negyven százalékának igencsak gondot okozna, hogyha abba szeretné hagyni a katonai pályafutását. Látható, hogy a legkevesebb válasz az egyesre érkezett. Ők azok, akiknek nem okozna nagyobb megterhelést egy esteleges pénzvisszafizetés, de látható, hogy a kettessel együtt sem érné el a számuk a válaszadók harminc százalékát.

Tizenkettedik kérdésem arra irányult, hogy mennyire ösztönzi az ösztöndíj a tisztjelölteket a jobb eredmények elérésében.

Minden diák életében vannak olyan motivációs tényezők, amik arra ösztönzik, hogy jobb tanulmányi eredményt érjen el. Általánosságban a szülőknek is igen nagy hatásuk van az egyénre a tanulmányai magasabb szintű eredményéhez. Van úgy, hogy egyszerűen csak egy versenyt folytatunk titokban önmagunk és egy másik társunk között. De van, amikor szimplán az is egy motivációs tényező, hogy minél jobbra írjuk meg a dolgozatunkat, de léteznek olyan tanórák, amiknél már az is nagy öröm, hogyha a kettest is sikerül megszereznünk. Ha valaki kimagaslóbb szinten tanul, mint az átlag akkor lehet, hogy dicséretben részesül, ellenben mindig kap ösztöndíjat. A mi egyetemünk az egyetlen, ami akkor is ad anyagi juttatást, azaz illetményt, hogyha az adott diák nem ér el olyan kiemelkedő eredményt az adott félévben. Mivel mi kapunk minden körülmények között pénzjuttatást arra voltam ebben a kérdésben kíváncsi, hogy egy kis plusz pénz, azaz az ösztöndíj mennyire motiválja a tisztjelölteket abban, hogy magasabb szintű eredményt érjenek el tanulmányaikban. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy egytől ötig osztályozzák, hogy mennyire motiválja őket az ösztöndíj. Ötös a nagyon motivál egyes pedig az egyáltalán nem.

12. ábra: Az ösztöndíj motiváló hatása

Készítette: Szerző

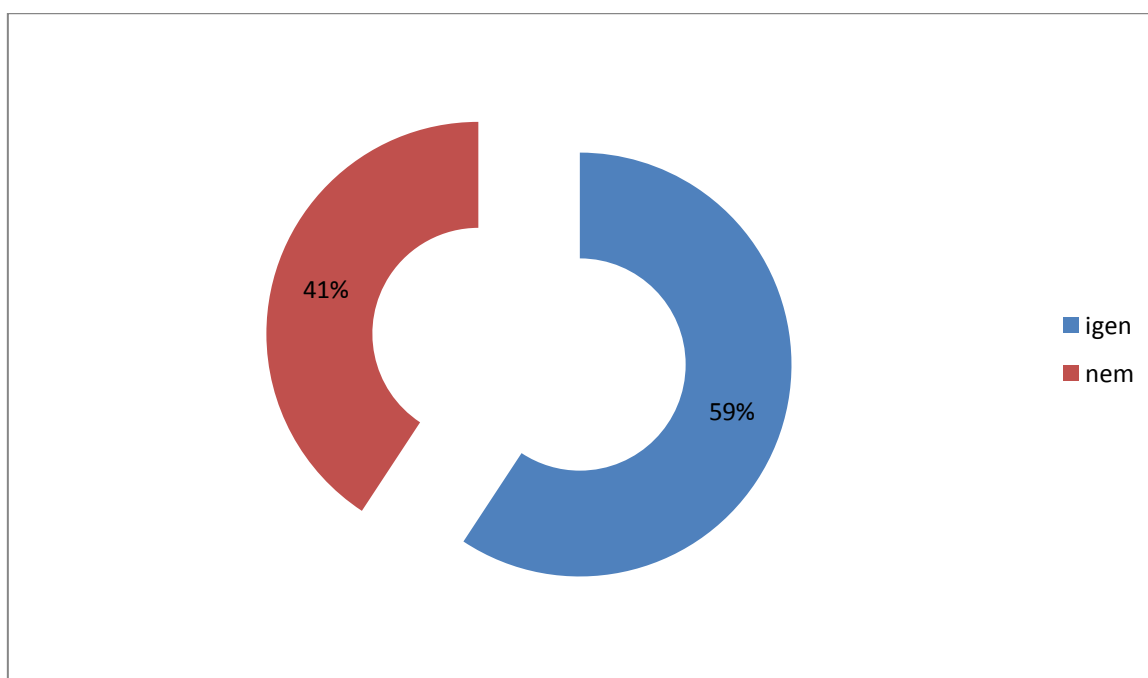
A diagramról leolvasható, hogy a két végletre, azaz az egyesre és az ötösre érkezett a legkevesebb eredmény. Szerintem ez azért van, mert részben mindenkit érdekel, hogy mennyi pénzt utalnak át neki a hónap elején, de senki sem akar belebetegedni a tanulásba. A legtöbb

eredmény a négyesre érkezett tehát ők megtesznek minden tőlük telhetőt a plusz pénzért. A négyest szorosan követi maga mögött a hármas, ami arra ad következtetést, hogy közel minden harmadik diákot érdekli az ösztöndíj, de annyira mégsem ösztönzi őket, jó lenne, ha lenne, de az sem olyan vészes, ha nincs. Végül kicsit több mint a válaszadók ötöde a kettesre szavazott. Ezekből az eredményekből olyan konzekvencia vonható le, amit már az előzőekben is leírtam azaz, hogy a diákokat nem fogja annyira motiválni az ösztöndíj, hogyha szinte mindent ingyen megkapnak (internet, kollégium, étkezés...) amiért a civil életben súlyos összegeket kellene fizetniük.

A tizenharmadik kérdést azért tettem fel, hogy megtudjam, hogy a tanárok mennyire ösztönzik a diákokat.

Ahhoz, hogy valaki jó eredményeket érjen el az iskolán belül különböző motivációs tényezők hathatnak rá, melyeket vagy befogad az egyén vagy nem. Ilyen ösztönző erő lehet a baráti kör vagy az előbb említett ösztöndíj, de ilyenek lehetnek a tanárok is. Hogyan is tud egy tanár motiválni egy diákot abban, hogy az ő általa tanított tantárgyban jobb eredményeket érjen el, vagy csak szimplán érdeklődést mutasson és ne az egész óra alatt az előzőnap fáradalmait pihenje ki vagy éppen ne a telefonos játékának új rekordját állítsa be? Először is, az én meglátásom, hogy egy jó tanárnak kellőképpen szigorúnak kell lennie, ami nem azt, jelenti, hogy a diákok rettegésben ülnek az óráin, de nem engedhetik meg maguknak azt, hogy az órán a fentiekben leírtakhoz hasonlóan viselkedjenek. Másrészt, azt követelje, meg amit az óráján leadott és legyen lelkiismeretes a dolgozatok javításánál. Nem utolsó sorban egy tanárnak emberbarátnak kell lennie és közel egyenlőként kell kezelnie az általa tanított diákokat. Szerintem ilyen egy ideális tanár, és ha egy ilyen tanár tanít engem, akkor már sokkal motiváltabb vagyok az órán. Ezen felül motiváló hatású lehet egy diák számára az is, hogyha érzékeli azt, hogy a tanár felfigyel rá (tudására vagy esetleges hátrányosságaira) és segít neki. Könnyen beláthatjuk, hogy ilyen tanár, nincs, hiszen tökéletes tanár nem létezik, de mindig törekedni kell a tökéletességre és a diáknak is partnernek kell lennie ebben.

13. ábra: "Ösztönöznék a tanárai arra, hogy jobb eredményt érj el?"

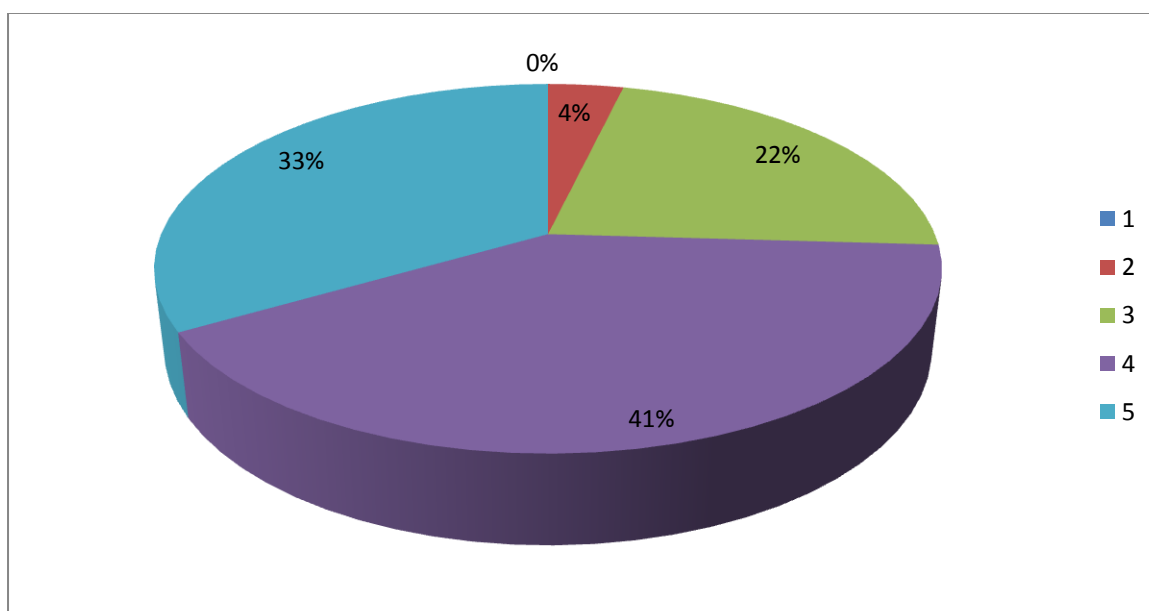
Készítette: Szerző

Az ábrából jól látható, hogy a diákok közel hatvan százaléka érzi úgy, hogy a tanárai motiválják őt a tanulásban és kicsit több mint negyven százalékuk érzi úgy, hogy nem. Ebből az eredményből arra következtethetünk, hogy a diákok, akik igenlő választ adtak ők élvezik a tanáraik által tanított órákat és sikereket érnek el, míg a nemmel válaszoló társaik lehetséges, hogy a tanáraikat okolják a nem egészen jó eredményeikért. Szerintem mindkét oldalnak van valóságalapja, de belátható, hogy igazán jó eredményeket csak akkor lehet elérni, hogyha a tanárok és a diákok kölcsönösen együtt működnek.

A tizennegyedik kérdésben azt szerettem volna megtudni, hogy mennyire hátráltatják a válaszadókat a katonai kötelezettségek a tanulásban.

Mivel mi katonai rendszerben tanulunk teljesen másabbak a kötelezettségeink, mint civil egyetemista társainknak. Egy egyszerű egyetemen elég, hogyha a diák bejár az órára (de még az sem biztos, hogy bejár) megírja a dolgozatait és teljesíti vizsgáit. Nálunk viszont ez egészen másképp van. Már magukban ezek a kötelezettségek is megterhelők, de számunkra komoly fizikai felméréseknek kell megfelelni, számos alkalommal kell valamilyen fogadáson, tisztelgésen vagy szemlén részt venni, de ha ezektől is eltekintünk, számunkra minden félévben részt kell venni különböző gyakorlatokon. Ezek külön-külön is igen sok időnket veszik el az életünkből a tanulás rovására. Amennyiben másrésről vizsgáljuk a problémát, akkor azt is meg kell említenem, hogy amíg civil társaink jó, ha szeptember elején elkezdik, a tanévet nekünk már augusztus elején vissza kell jönnünk nyári pihenésünkről és a civil életben, ha a levizsgáztak a diákok, akkor számukra az természetes, hogy otthon vannak nem pedig az egyetemen (tény, hogy minket is haza szoktak engedni, de csak engedéllyel). Ebben a kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy mennyire okoz nehézségeket az ezekkel való együttlét a tisztjelöltek számára. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy egytől ötig értékeljék véleményüket. Ötös a nagyon hátráltat egyes az egyáltalán nem.

14. ábra: A katonai kötelezettségek hátráltató hatása a tanulásra

Készítette: Szerző

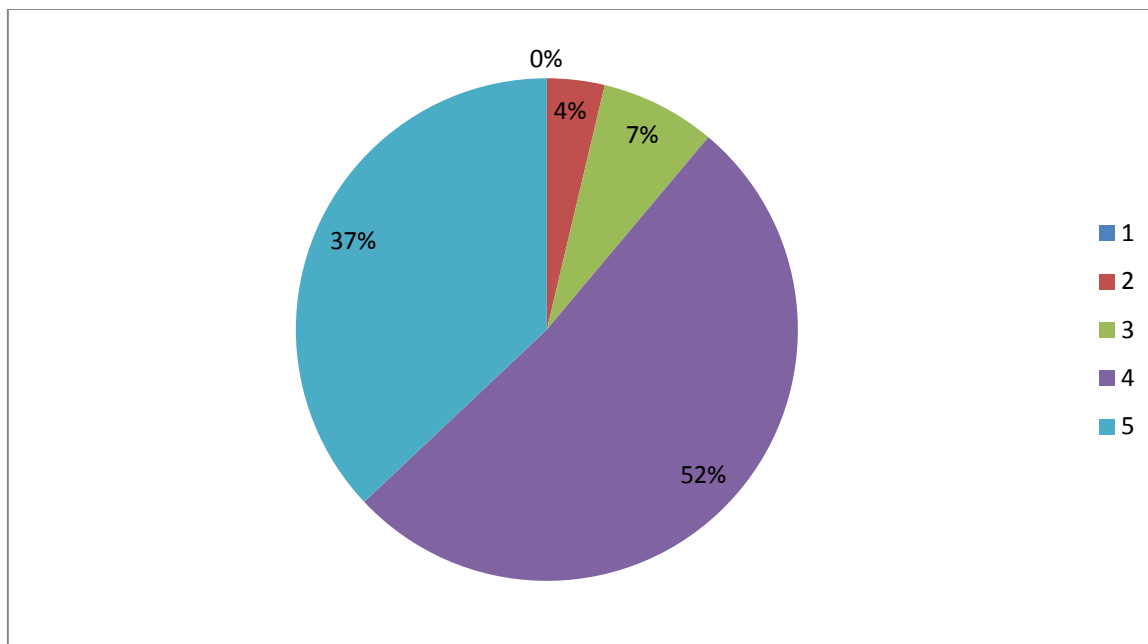
Az eredményeinkből jól kiolvasható, hogy közel a háromnegyedét a válaszadóknak magas fokon hátráltatják a katonai kötelezettségek, hiszen ők adtak négyest és ötöst. Jól kimutatható az is, hogy egyáltalán nem volt senki, akit semennyire se hátráltatnak a katonai kötelezettségek és alig volt olyan is, akit csak egy picit hátráltat. Viszont érdekesnek tartom azt, hogy eddig szinte mindig a harmadik válaszlehetőségből volt a legtöbb itt viszont erősen kijött, hogy közel hetvenöt százaléka a kérdezetteknek, hátrányosnak érzi magát egy civil egyetemistához képest. Véleményem szerint ez egy olyan ok, ami nagyon nagymértékben hozzájárulhat a tisztjelöltek motiváció csökkenéséhez.

A tizenötödik kérdésben napirend hátráltató hatását vizsgáltam meg a diákok tanulmányi ügyeinek intézése terén.

Ennek a kérdésnek a jelentőségére akkor jöttem rá, amikor megpróbáltam az angol nyelvvizsgámmal kapcsolatos ügyeimet intézni a nyelvi épületben. Akár mikor próbáltam az ügyeimben eljárni ők mindig zárva voltak. Kérdezem én, hogy hogyan is tudjuk a tanulmányi kötelezettségeinket így teljesíteni? Egyszerű észrevenni ezt az igen nagy hibát. Hiszen minden akkor van, nyitva mikor nekünk még javában óráink vannak, négy óra után már szinte sehol sem találunk senkit. Felettébb érdekesnek tartom azt is, hogy esetemben a nyelvi intézetnek akkor van hosszabbított nyitva tartása, amikor nekünk kötelező katonai szocializációnk van. Én nem tudom, hogy kik készítik ezeket a nyitvatartási rendeket, de az

biztos, hogy nem igazán tartják a mi érdekeinket fontosnak. Pedig nekünk szerződésben le van írva, hogy nyelvvizsga nélkül nem kaphatunk diplomát, tehát ha már ez így benne van egy szerződésben, akkor nem tudom, miért nem lehet garantálni a feltételeket ilyen egyszerű dolgokban. Másrészt, viszont ha a tanulmányi osztályt vizsgáljuk ott általában szoktunk valakit találni tehát ott valamivel könnyebb az ügyeinket intézni. Itt is egytől ötig kértem a válaszokat megadni. Ötös a nagyon egyes az egyáltalán nem

15. ábra: A napirend hátráltató hatása a tanulmányi ügyek intézése terén

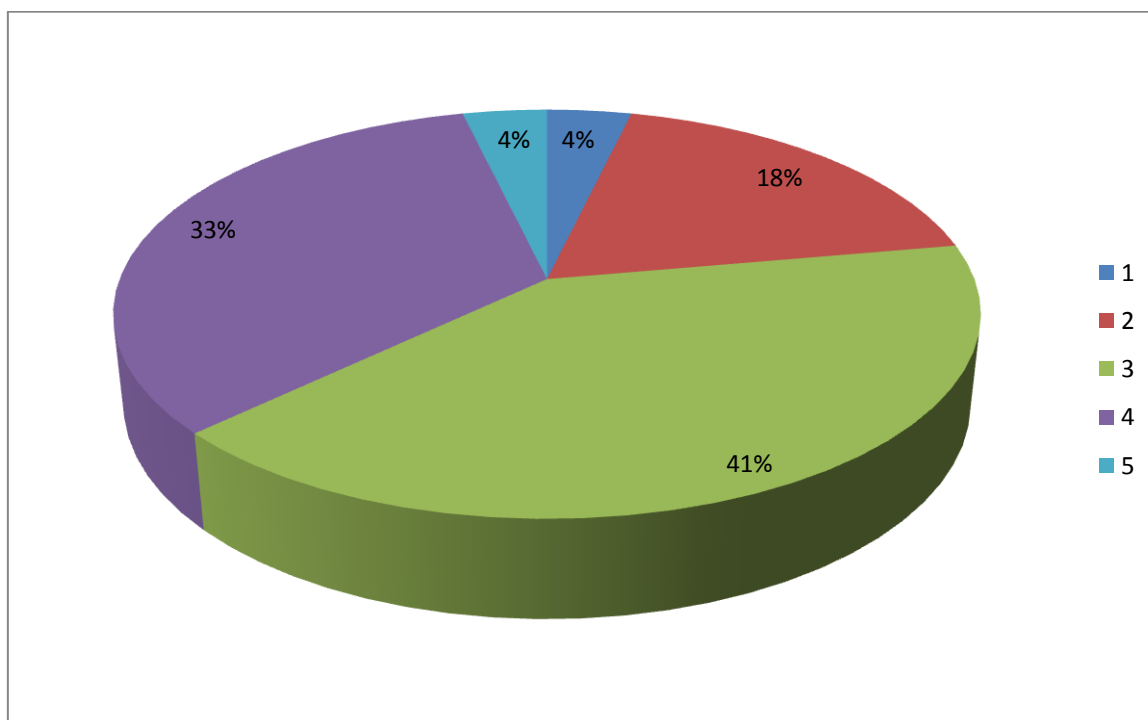
Készítette: Szerző

Ezen a diagramon jól látható, hogy a kérdezettek majdnem kilencven százaléka egyáltalán nincs megelégedve azzal, ahogyan a tanulmányi ügyeinek rendezését és a napirendet egyeztetik. Látható még, hogy csak tizenegy százalékuk adott összesen kettes illetve hármas választ és nem is volt olyan diák, aki teljesen meg lenne elégedve. Véleményem szerint ez a probléma egyáltalán nem is állhatna fent, és ha már fenn áll gyorsan meg kellene oldani. Ez egy olyan hiba, aminek a megoldása nem is lenne olyan ördögös hiszen hacsak egy órával később kezdenék a munkájukat és egy órával tovább tartana, akkor már nem lenne annyi gond ebből az egyébként egyszerű kérdésből.

A tizenhatodik kérdésbe a társak motiváló hatását vizsgáltam.

Amikor az ember egy új közösség tagjává válik, a közösség is megváltoztatja őt, de ő is nagy hatással van a közösségre. Amikor bevonultunk velünk is ez történt. Elég sokan kerülünk egy szobába (én például másik 13 társammal voltam összezárván) és így megváltoztattuk egymást kénytelenek voltunk eltérni, ha valaki korábban kelt, mint a többi, vagy ha másabb szokásai voltak. Bekerülve az egyetemre már csak két emberrel kell egy szobában laknom. De így is kialakulhatnak különböző viták. Egy ilyen kis közösségben is vannak bizonyos szabályok, amiket illik betartani. Így, hogy együtt élünk különböző képen hatunk egymásra. Gyakran lehet látni kisebb tanulócsoportokat akik, leülnek közösen és átveszik az adott tantárgyból feladott házi feladatot vagy közösen készülnek fel egy adott dolgozatra vagy esetleg egy nyelvvizsgára is. Szerintem ez egy igen jó fajtája a felkészülésnek egy adott vizsgára vagy dolgozatra, hiszen amikor együtt tanulunk olyan kérdések is felmerülhetnek, amiket egyedül nem tennénk fel. Úgy gondolom, hogy igen gyakran alakul ki a diákok közt rivalizálás, ami szintén jótékonyan hathat a rivalizáló egyének teljesítményére. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy egytől ötig osztályozzák társaik ösztönző szerepét az életükben. Ötös a nagyon ösztönöznek, míg egyes az egyáltalán nem ösztönöznek.

16. ábra: A társak motiváló hatása a tisztjelöltekre

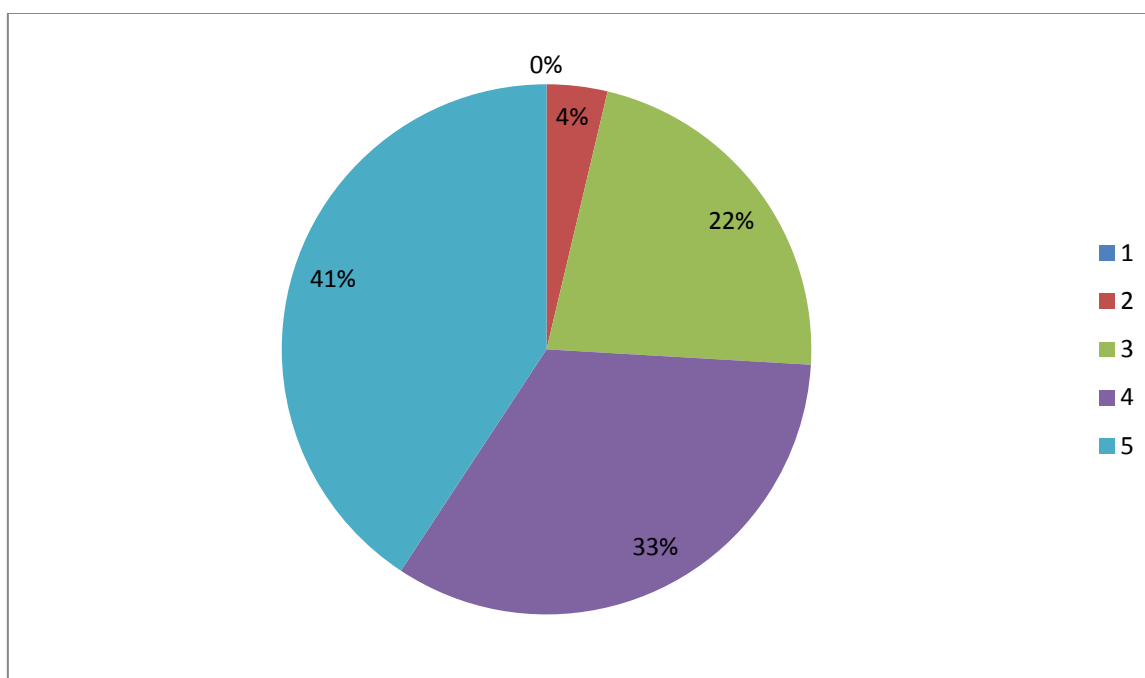
Készítette: Szerző

Megállapíthatjuk, hogy a két végletből érkezett a legkevesebb válasz. Viszont jól látható, hogy a válaszadók kicsit több mint negyven százaléka a hármas kategóriára szavazott, azaz ők azok, akiket motiválják is a társaik és nem is. Az is látható, hogy több mint harminc százalékkal a négyes kategória áll a második helyen. Szerintem ők azok, akik ha lehet, szeretnek kisebb tanuló csoportokban tanulni és segíteni egymás eredményességét. Az ábráról leolvasható, hogy a diákok majdnem egyötöde kettest adott, amiből arra következtetek, hogy ők viszont sokkal inkább szeretnek egyedül tanulni és nem nagyon érdekli a társaik róluk alkotott képe.

A tizenhetedik kérdés alkalmával azt vizsgáltam meg, hogy mekkora hátráltató ereje van annak, hogy a diákoknak nem célirányos órákra is be kell járniuk

Mint minden diák életében a mi életünkben is vannak olyan tantárgyak, amiket egyáltalán nem tartunk célirányosnak. Ezek a tantárgyak általában tényleg csak arra jók, hogy elmondhassuk, hogy növeljük általuk az általános ismereteink szintjét. Ha komolyan belegondolunk, könnyen rájöhetünk, hogy van annak alapja, amit a diákok mondanak ezekről az órákról, azaz hogy, „nincs semmi értelmük”. Ezt átgondoljuk látni, fogjuk, hogy valóban nincs sok értelme, hogy egy katonai mérnök (vagy akármilyen katonai szakember) teljesen főlösképpen tanul például filozófiát. Lehet, hogyha ezen órák helyett a diákok több időt fordítanak azokra az órákra, amiken olyan tudást szerezne, amire a valós életükben is lehet, hogy szükségük lesz, akkor nagyobb teljesítményre lennének képesek. Én úgy gondolom, hogy egy professzionális hadseregnek sokkal inkább olyan katonákra van szüksége, akiknek nem szerteágazó ismereteik vannak, hanem száz százalékgig megbízható tudással rendelkező tisztekre. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy a válaszadók egytől ötig osztályozzák véleményüket. Ötös a nagyon hátráltat és az egyes az egyáltalán nem hátráltat.

17. ábra: A nem célirányos órák hátráltató ereje

Készítette: Szerző

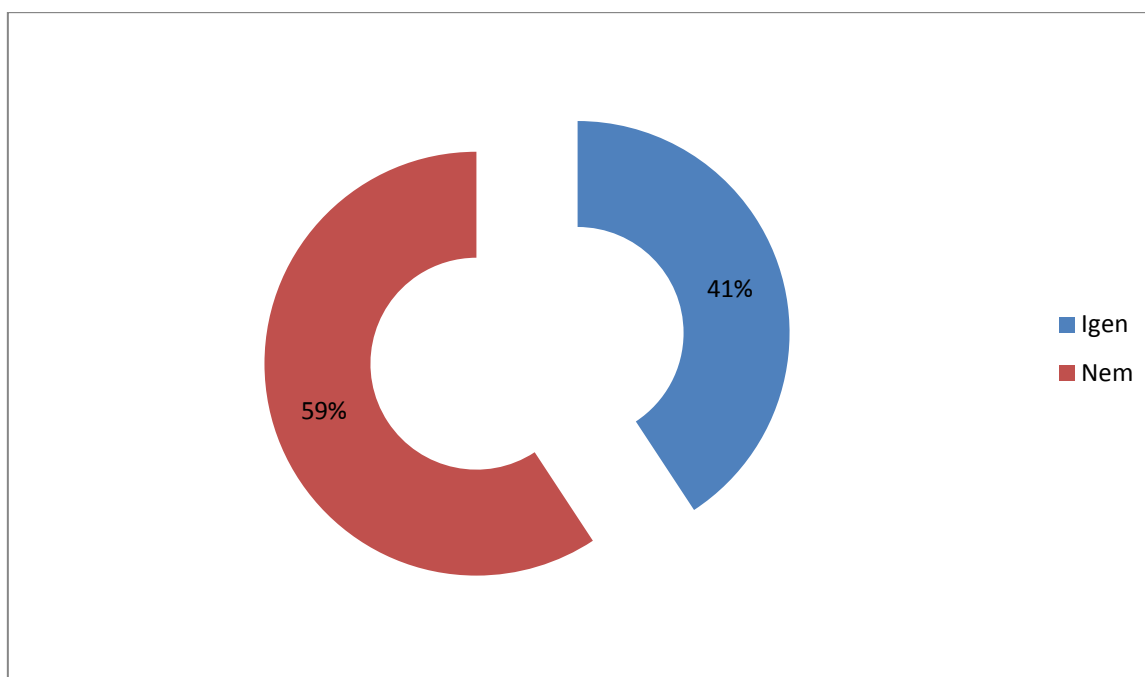
Az ábráról leolvasható, hogy közel háromnegyedét a válaszadóknak nagyon hátráltatja az, hogy nem célirányos órákon is részt kell venniük, azaz nem látják értelmét az alapműveltségük bővítésének. Látható még, hogy egyáltalán nem volt olyan válaszadó, akit semmiképpen sem zavarnának az ilyen jellegű órák. Úgy gondolom, hogy ezeknek az óráknak lehet, hogy több értelme lenne, hogyha szakkör jelleggel indulnának nem pedig kötelező jelleggel, hiszen az látható hogy lenne rájuk igény, de az is belátható, hogy idő az nem mindig van rájuk. Annak viszont nem látom értelmét, hogy a diákok csak azért járjanak be egy adott tanórára, mert az kötelező.

A tizennyolcadik kérdésben azt kérdeztem meg, hogy volt-e már a tisztjelölteknek, olyan érzésük a tanulmányaik miatt, hogy inkább leszerelnék, minthogy itt maradjanak.

Az átlagember életében néha eljön az a pont, hogy már nem bírja tovább és inkább feladja álmait. Véleményem szerint ez igen valószínű tud lenni egy tisztjelölt életében is, hiszen egy átlag diák élete valamivel egyszerűbb, mint a miénk. Amikor erre az egyetemre jelentkezik, valaki akkor tudja jól, hogy ez nem ugyanaz, mint a többi, de szerintem száz százalékban mégsem tudhatja azt, hogy hová is jelentkezik. Talán az első év végére derül ki csak az, hogy minek is a részévé vált. Hiszen csak az alapkiképzés után lépnek be a tantárgyak a tisztjelöltek életébe. Itt érkeznek meg a nehézségek. Az igazat megvallva nem is itt, hanem az

első dolgozatoknál illetve az első vizsgaidőszakba. Amikor ez embernek nem sikerülnek olyan jól a dolgozatai, vizsgái, mint ahogyan ő érzi, hogy felkészült rájuk az nagyon demotiválóan tud hatni és itt igen könnyen elgondolkozhat rajta az ember, hogy jó helyen van-e. Ilyenkor csak arra tudunk számítani, hogy a társaink vagy szüleink segítenek kijönni ebből a gödörből. Hiszen mindig akad még egy esély arra, hogy bebizonyítsuk mit is tudunk, hisz ha valóban alapos a tudásunk, akkor úgyis sikerülni fog. Arra voltam kíváncsi, hogy érezték-e már a válaszadók ezt az érzést.

18. ábra: "Volt már olyan érzésed, a tanulmányaid miatt, hogy inkább leszerelsz, minthogy itt maradj?"

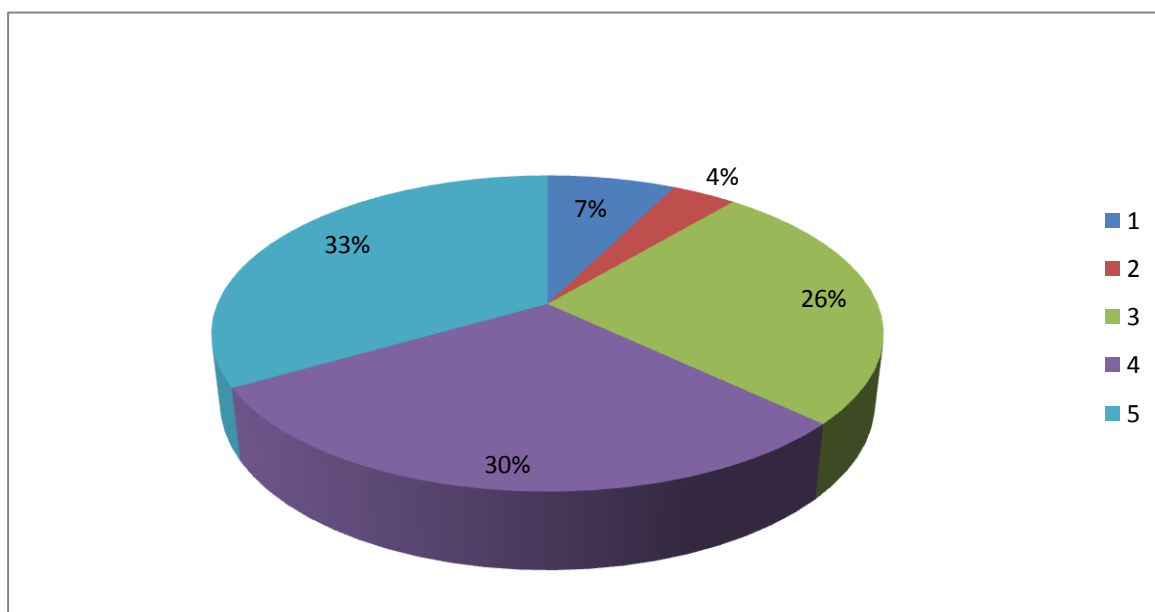
Készítette: Szerző

A diagramunkból jól látható, hogy a válaszadók több mint negyven százaléka átesett már ehhez hasonló érzéseken. Ebből is jól kimutatható, hogy elég sokan szoktak megbukni bizonyos dolgozatokon illetve vizsgákon, de szerintem vannak köztük olyanok is, akik úgy gondolják, hogy önekik sokkal jobb eredményt kellett volna kapniuk, mint amit kaptak. A másik közel hatvan százalékról azt gondolom, hogy ők lehetnek azok, akik örülnek annak is, hogyha egyszerűen csak sikerül teljesíteni a követelményeket illetve ők lehetnek még azon kiváló hallgatók is akiknek semmilyen nehézségük sem akadt még a tanulással.

A tizenkilencedik kérdés arra irányult, hogy mennyire befolyásolja a tisztjelölteket a reggelire kapott étel minősége a napi teljesítményükben.

Szokták mondani, hogy az, vagy amit megeszel, hát én őszintén megmondom, hogy nem mindig szeretnék az lenni, amit reggelire kapok. Véleményem szerint igen fontos abban, hogy egy ember, hogyan teljesít az órákon az, hogy mit is eszik. Könnyen bebizonyítható például, hogyha nem eszünk kellő mennyiségű ételt, akkor hamarabb kifáradunk. Szerintem nálunk nem csak az étel mennyiségével van gond, hanem a minőségével is (ezalatt nem azt értem, hogy romlott lenne, hanem csak azt, hogy otthon biztos, hogy nem enném meg). Úgy gondolom, hogy azt a pénzt, amit a reggelinkre költenek hasznosabban is el lehetne költeni. Szentendrén például nemcsak az ebédből volt több fajta, hanem a reggeliből is lehetett választani szerintem ez igen nagy előrelépést hozhatna nálunk is. Mostanában szerencsére indultak már folyamatok ennek a rendezésére. Tehát pozitívan fogható fel az, hogy legalább ezen a téren megpróbálnak változásokat hozni bár nem tudom, hogy ebből lesz-e valami reméljük, hogy lesz, hiszen egy finom reggeli után mindenki nagyobb kedvel, vág neki még egy nehéz napnak is. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy a válaszadók egytől ötig értéklik válaszukat. Ötös nagyon befolyásol, egyes pedig az egyáltalán nem befolyásol.

19. ábra: A reggeli hatása tisztjelöltek teljesítőképességére

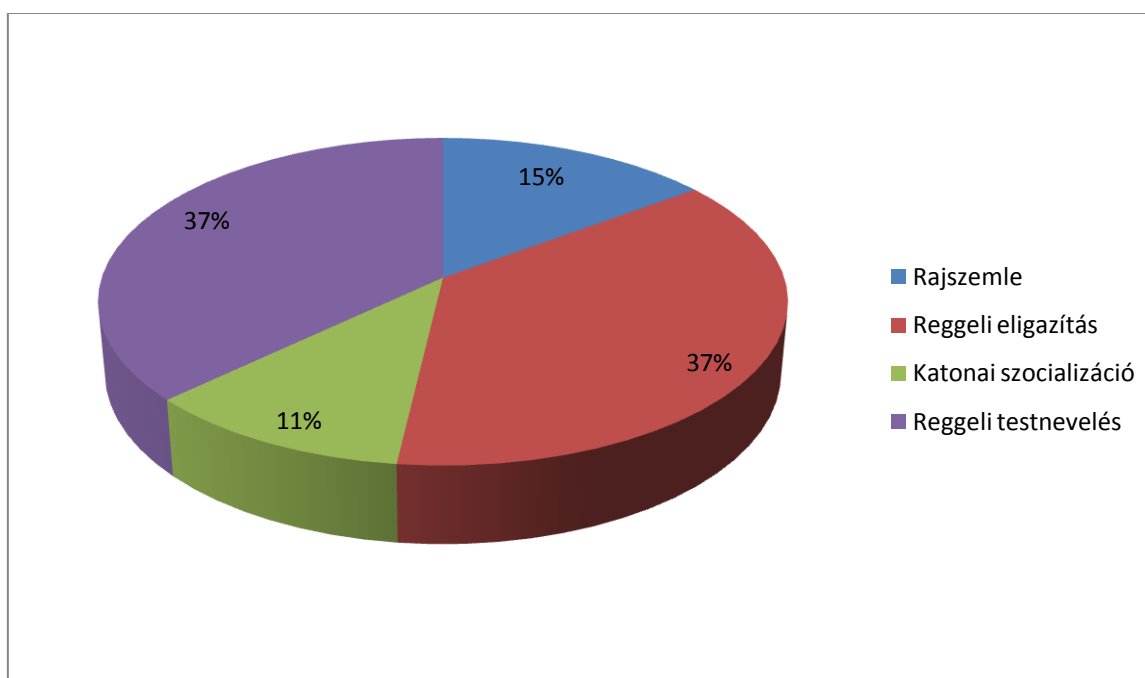
Készítette: Szerző

Az ábrán látható, hogy minden harmadik tisztjelöltet nagymértékben befolyásol az, hogy mit kap reggelire. Leolvasható még az is, hogy csak alig több mint tizenegy százalékuk mutat kevesebb érdeklődést, azaz őket nem befolyásolja csak egy kicsit. Itt is látható, hogy a középút most is igen népszerű, hiszen minden negyedik válaszadó ezt a választ adta. Véleményem szerint az étkezés problémája akkor tudna helyreállni, hogyha megfogadják a diákok tanácsait, mert az nem megoldás, hogy reggelit is kapunk és még a saját pénzünkől megvásárolt ételt is lekeljen vinnünk a reggelihez, akkor inkább kapjuk meg a reggelit is kaja-pénz formájában.

A huszadik kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy mi a tisztjelöltek által legfeleslegesebbnek tartott napirendi pont.

Mivel már beszéltem arról egyszer, hogy milyen kevésbé fontos óráink vannak, most arról szeretnék beszélni, hogy a zászlóalj felé fordított kötelezettségeink közül melyiknek van kevesebb értelme, illetve melyik az, amelyik a legdemotiválóbb hatású lehet a tisztjelöltek számára. Én úgy gondolom, hogy egy ilyen kevésbé értelmes napirendi pont igen demotiváló lehet a tisztjelöltek életében, hiszen elég sok idejüket elvehetik ezek a pontok. Véleményem szerint a napirendi pontok kialakításában több szerepet kellene kapniuk a tisztjelölteknek is, hiszen ez róluk szól. Át kellene alakítani némely pontját, hiszen ezek a pontok még a sorkötelezett katonák napirendjében is megtalálhatóak voltak (az nem feltétlenül baj, hogyha a múltat alapozzuk a jelent, de szerintem egy- két dologban azért változtatni is kellene). Azt hiszem, hogy a napirendünket sokkal rugalmasabban kéne kialakítani a diákok tanulmányaihoz képest, hiszen sokkal több időt is tudhatnánk fordítani a tanulásra, hogyha kevesebb időt vennénk el tőlünk. Kérdésemben arra próbálok rávilágítani, hogy mi a legnépszerűtlenebb napirendi pontunk.

20. ábra: A tisztjelöltek által legfeleslegesebb napirendi pontok

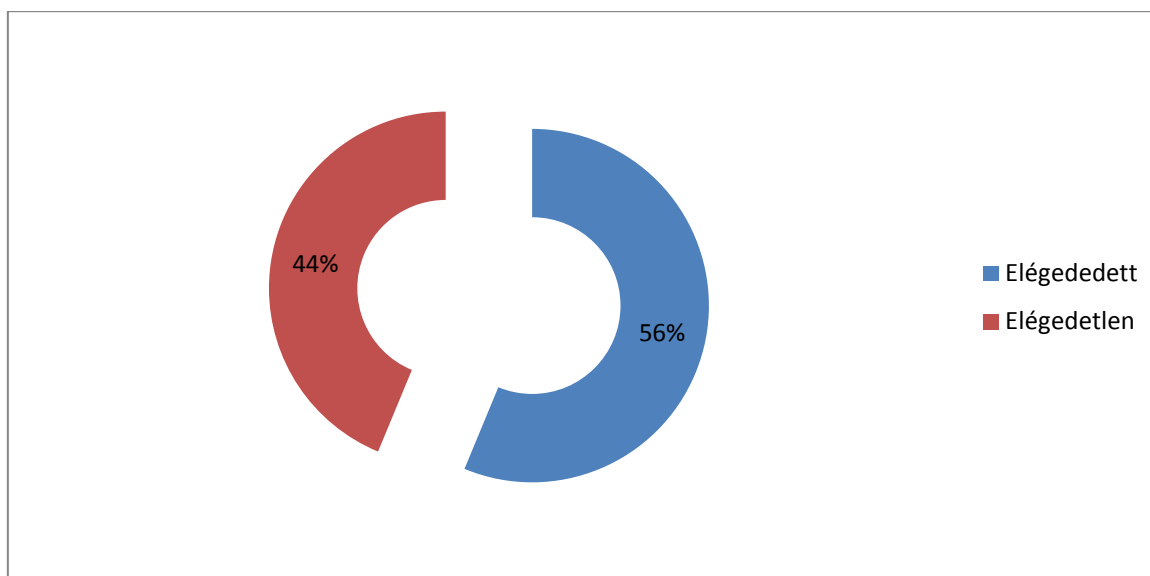
Készítette: Szerző

Leolvasható a diagramomról, hogy az első helyen megosztottan áll a reggeli parancskihirdetés és a reggeli testnevelés. Véleményem szerint azért ezek a pontok jutottak az első helyre, mert a reggeli testnevelés nem nagyon tud értelmet nyerni szimplán fél óra alatt, hiszen ahhoz, hogy kimenjünk, a pályára kell 5 perc ahhoz, hogy visszaérjünk, megint csak kell, 5perc tehát marad 20 perc, amiből egy tisztességes bemelegítés körülbelül 10-15 perc tehát lényegében nem is marad időnk semmire. A reggeli eligazításnak pedig azért van kevés értelme, mert ugyanazt meghallgatjuk a délutáni parancskihirdetésen is. A harmadik és a negyedik pont a reggeli eligazítás és a katonai szocializáció, amiknek igazság szerint még van is értelmük csak nem biztos, hogy ebben a formában kéne őket végrehajtani. Szerintem a két legdemotiválóbb pont azért is került erre a helyre, mert ezek elég sok időt vesznek el az alvási időből, és ha nem lennének, akkor talán egy órával tovább is aludhatnánk, ami viszont jobb eredményekhez vezetne.

A huszonegyedik kérdésben azt szerettem volna megtudni, hogy a válaszadók elégedettek-e a kollégium felszereltségével.

Igen fontos lehet az eredményeinkben az, hogy milyen körülmények között kell tanulnunk és élnünk. Könnyen belátható, ha valakinek nehéz körülmények között kell élnie, akkor a tanulmányi eredményeinek színvonala is lecsökkenhet. Én úgy gondolom, hogy a mi kollégiumunkban nem ilyen tragikusak a körülmények, de mindig lenne min változtatni. Véleményem szerint, hogyha a tisztjelölteknek biztosítva vannak a megfelelő körülmények ahhoz, hogy lazítsanak egy kicsit és kipihenhessék, fáradalmaikat akkor jobb eredményeket tudnak elérni. Ezalatt nem arra gondolok, hogy luxuskörülmények között kellene élnünk, hanem csak arra, hogy mindennek biztosítva kell lennie ahhoz, hogy az otthoni körülményeinkhez hasonló feltételek között tudjunk élni. Ebben a kérdésben arra próbálok rámutatni, hogy ha valaki nem elégedett a kollégium felszereltségével, akkor mi lenne az, amire szükségük lenne, illetve mi lenne az, amin változtatnának.

21. ábra: "Elégedett vagy a kollégium felszereltségével?"

Készítette: Szerző

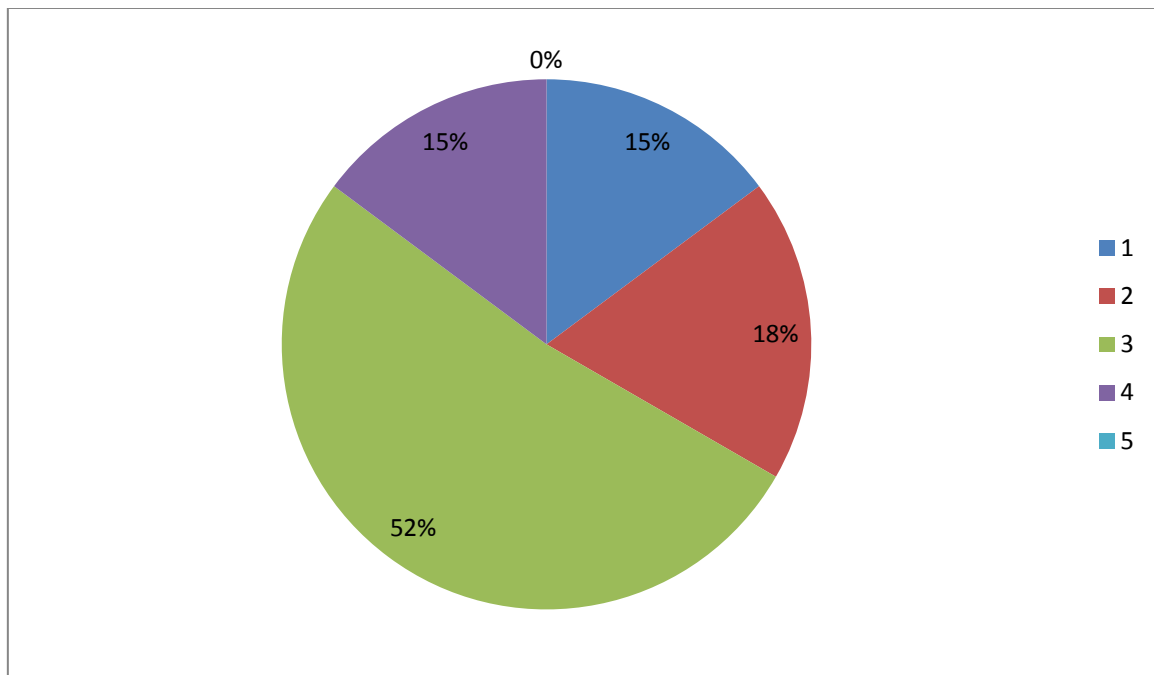
Az ábrán jól látható, hogy a válaszadók több mint fele meg van elégedve a kollégium felszereltségével és jól lakhatónak tekintik azt. Viszont a maradék negyvennégy százalék szeretne különböző dolgokat a kollégiumban. Az elégedetlen résznek közel a fele gondolja úgy, hogy több mosógépre lenne szükség. Ez véleményem szerint is igaz, hiszen alig van egy mosógép a századszintünkön. Ez elég sok problémát okozott már nekünk, hiszen volt már úgy, hogy későn este kellett felkelnünk, hogy mosni tudjunk, hiszen napközben szinte mindig

foglalt a gép. Ez után következik a gyorsabb internet illetve a nagyobb asztal (az asztal mérete akkor tud leginkább kicsi lenni, hogyha egyszerre használjuk a számítógépet és tanulunk egy könyvből vagy füzetből). Ezeken kívül írtak még a kevés WC számról, a konyha gyenge felszereltségéről illetve a gyenge minőségű tv adásról. Viszont ezekről könnyen belátható, hogy nem sok közülük van a tanuláshoz.

A huszonkettedik kérdésem arra irányult, hogy a tisztjelöltek milyenek tartják a kiképzések színvonalát.

Ahhoz, hogy egy kiképzés sikeres legyen, és a tisztjelölteknek megfeleljen, valamint felkészítse őket a jövőbeni elvárásoknak ahhoz minden egyes foglalkozásnak igen magas színvonalúnak kell lennie. A valóságban viszont nagyon nehéz ennek megfelelni, hiszen egy egész századhoz alig van néhány kiképző. Tehát nem igazán lehetséges az, hogy minden egyes tisztjelöltre ugyanakkora figyelem jusson, pedig minden tisztjelölt más és más, van, aki sokkal könnyebben elsajátít bizonyos ismereteket vagy módszereket, azaz mindenkivel másképp kellene foglalkozni. Másrészt, ha egy kiképzést színvonalassá akarunk tenni, akkor nem elég, hogyha a kiképzők professzionálisak, hanem igen nagy szükség van modern technikákra és eszközökre. Ilyen lehet a harcászatban például a paintball, amit szerencsére már a legutóbbi kihelyezésen is használtunk. Véleményem szerint ahhoz, hogy megfeleljünk az európai szintű elvárásoknak sokkal több nyugati típusú fegyvert kellene használnunk már egyetemi szinten is, hiszen később nem nagyon lesz időnk arra, hogy átképezzenek minket ilyen fegyverek használatára. Sajnálatos módon annak, hogy nem használunk ilyen modern eszközöket annak a pénzhiány az oka. Tehát összegezve egy jó kiképzésnek modernnek kell lennie, olyan kiképzők kellene, akik profik az adott szakterületükön és fontos még az is, hogy rendszeresnek kell lenniük. Kérdésemet úgy tettem fel, hogy a tisztjelöltek egytől ötig értékeljék a foglalkozások színvonalát. Ötös a magas egyes az alacsony.

22. ábra: A tisztjelöltek véleménye a kiképzés színvonaláról

Készítette: Szerző

Az ábránkon látható, hogy egyáltalán nem volt olyan tisztjelölt, aki maximálisan meg van elégedve a foglalkozásokkal. De az is látható, hogy megint csak, mint már az eddigi kérdések nagytöbbségénél most is a középmezőnyből adódott ki a legtöbb eredmény. Amiből arra következtethetünk, hogy ők úgy gondolják, hogy alapjába véve a kiképzések színvonala megfelelő viszont lenne még mit fejleszteni. Kimutatható még, hogy szinte minden harmadik válaszadó egyest vagy kettést adott, azaz ők kevésbé elégedettek.

A huszonharmadik kérdésben azt szerettem volna megtudni, hogy a válaszadók szerint a kiképzés melyik területére kell nagyobb hangsúlyt fektetni.

Ahhoz, hogy a tisztjelöltek a jövőben professzionális tisztekké válhassanak mindent a munkájukhoz szükséges ismeretet és minden további olyan katonai alapismeretet el kell sajátítaniuk, amik nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy egy lehetséges harc helyzetben tudják az embereiket irányítani. Egy tisztnek magas szinten kell tudnia tájékozódnia a terepen, hiszen igazán veszélyes lehet, ha egy tiszt nem tudja vezetni az embereit harc helyzetben ha, megszakad az összeköttetésük az előjárókkal egy bevetés közben. Tudnia kell még kiválóan kezelnie az egyéni lőfegyverét, mert ha valaki nem tud jól célozni, akkor az akár még az embereinek az életébe is kerülhet. A profizmus eléréséhez szüksége van még, hogy tökéletes tudása legyen harcászati ismeretekből is, hiszen egy ütközetben nem mindegy, hogy, hogyan

reagál. Ismernie kell még azt is, hogy hogyan vezesse az embereit és nem utolsó sorban minden olyan ismerettel kell rendelkeznie ami az adott munkájához szükséges. Én úgy gondolom, hogy nekünk is ezekre a területekre kellene igen nagy hangsúlyt fektetni XXI. századi köntösben.

23. ábra: A válaszadók szerint nagyobb hangsúlyt érdemlő foglalkozási területek

Készítette: Szerző

A tisztjelöltek ezt a hét területet sorolták fel, amiktől ők többet várnának, illetve amikről szeretnének többet tudni. A legtöbb válasz a lő kiképzésre érkezett, amiből látható, hogy a tisztjelöltek sokkal jobban szeretnének meg tanulni löni és az is, hogy nem gondolják biztosnak a lövő tudásukat, hiszen egy évben két lövészet nem elég ahhoz, hogy meg tanuljunk löni. A második legtöbb válasz arra érkezett, hogy összességében mindenre nagyobb hangsúlyt kéne fektetni. Voltak, akik azt szeretnék, ha több gyakorlat lenne, hiszen belátható az, hogy nagyon kevés számú gyakorlatunk van, pedig sokkal többre lenne szükség ahhoz, hogy alapvető katonai tudásokat megszerezhessünk. Vannak még olyan válaszadók, akik szeretnék azt, hogy túlélés gyakorlatok illetve parancsnoki felkészítések is szerepet kapjanak egy-egy kihelyezés alkalmával. Említésre került még egy hallgató írásában az, hogy szerinte nem is a hangsúllyal van a baj, hanem a gyakorlatok mennyiségével illetve azzal, hogy sokkal jobban meg kellene felelniük a modern korok elvárásainak (például másodévesként még sosem próbáltunk épületharcászatot pedig manapság igen nagy hangsúlya van ennek is).

4. Összegzett következtetések

Amikor nekiláttam a dolgozatom megírásának szerettem volna megtalálni azt az okot, ami a nagyszámú leszerelések háttérében áll, illetve megkeresni azt, hogy mi lehet a legfőbb ok, amiért egy pár év vagy akár félév alatt is a kezdetben oly lelkes elsőéves tisztjelöltekből egy katonai pályától elidegenedett felsőbb évest kapunk.

Véleményem szerint igen nagy szerepet játszik az elkedvetlenedésben az, hogy mi kettős jogállásban tanulunk, aminek számos hátránya van. Elég rossz belegondolnunk abba, hogy mi fizikailag és szellemileg is sokkal nagyobb megterhelésnek vagyunk kitéve, mint egy átlagos egyetemista, akinek az egyetemen belül a tanuláson kívül más problémái nem nagyon vannak. Ezt persze nem negatívumként írom az ő irányukba és egyáltalán nem becslöm le őket, hiszen minden egyetem elvégzése megterhelő a diákjai számára. De mivel mi nem csak egy egyetem tagjává, hanem egy zászlóalj tagjává is váltunk ezért vannak olyan elkötelezettségeink, amiknek civilként egyáltalán nem kellene megfelelnünk. Egy átlagos civilnek sokkal több szabadideje van, mint nekünk, hiszen nekünk a nyár is csak egy hónap és ez elég demotiválóan hathat, hiszen mikor mi már régén itt vagyunk akkor civil barátaink vagy otthon vannak, vagy pedig valahol nyaralnak, és még bőven van idejük a nyári szünetükből. Belátható, hogy az ittlévő tisztjelöltek ilyen körülmények között könnyen visszasírják semmiben sem korlátozott és sokkal, több szabadidővel rendelkező múltjukat. Másrésről a kettős jogállásból fellelhetnek még olyan problémák, hogy az egyetem és zászlóalj között nincs meg a megfelelő együttműködés és ez is rajtunk csapódik le. Például, hogyha egy nehéz dolgot írnak, akkor sem tehetjük meg azt, hogy ne menjünk le reggeli testnevelésre hiába, hogy a dolgozat miatt sokkal kevesebbet aludtunk.

Kérdőívemet másodéves tisztjelölttársaimmal töltöttem ki és láthatóvá vált, hogy már a második évre is kialakulhat egyfajta demotiváltság az általuk választott pálya iránt, de még nem olyan nagymértékben és inkább itt még csak elbizonytalanodás jelenik meg nagyobb számban, de csak alacsonyabb mértékben mondhatunk le társainkról. A kérdéseimet úgy próbáltam meg feltenni, hogy az életünk minden nehézségére illetve pozitívumára rá tudjak világítani.

Először, azt próbáltam meg elemezni, hogy milyen változást okozott a bevonulás a tisztjelöltek életében és milyen hatással volt rájuk. Itt kiderült, hogy a legtöbben teljesen

másképpen képzeltek el a hadsereget, leginkább a háborús filmek alapján. De mikor bevonultak beléptek egy olyan világba, ami nem egészen felel meg a filmekben látottakkal, sőt az alapkiképzés alatt sokszor érezhették azt, hogy szervezetlenség ütötte be az orrát a rendszerbe.

Másodszor, azt elemeztem, hogy a válaszadók milyen véleményt táplálnak az iskolában tanított tantárgyak iránt. Arra a megállapításra jutottam, hogy a legnagyobb problémát az okozza ezen a téren a tisztjelöltek életében, hogy olyan tantárgyakat kell tanulniuk, amiknek nem igazán, van köze ahhoz, ami minket érdekel, azaz nem igazán célirányos.

Harmadszor, megnéztem, hogy mik azok a motivációs tényezők, amik pozitív irányba tudják terelni a tanulókat. Legmeghatározóbb pozitívum a biztos munka, a tudás és nem utolsósorban a pénz. De igen sok mindenkire nagymértékben hatnak a tanáraink illetve maga a tantárgy is nagy hatással lehet, hogy jobb eredményt érjünk el. Viszont igen negatív hatással lehet az, hogyha egy adott tantárgyat nem sikerül teljesíteni.

Negyedszer, elemeztem a körülményeket, amik között élünk. Bebizonyosodott, hogy a válaszadók több mint fele elégedett a kollégium felszereltségével, de nagyon kevesen vannak megelégedve a reggelire kapott étel színvonalával, ami szintén befolyásolni tudja az eredményeinket.

Végül pedig elemeztem azt, hogy mi az, amiben a tisztjelöltek szeretnék, hogy változás történjen a napirendben illetve a kiképzés területén. A válaszadók úgy gondolják, hogy a reggeli testnevelés már elavult és több értelme lenne, hogyha vagy megújítanák, vagy pedig eltörölnék és helyette több idő lenne biztosítva arra, hogy jobban kipihenhessük magunkat.

A kutatásom hipotézisei a következők voltak:

- *A másodéves tisztjelöltek motivációs szintje negatív irányba tolódik.*

Ez az állításom részben beigazolódottnak látszik, hiszen a válaszadók közel nyolcvan százaléka negatívan csatlódott a Honvédségben. Szinte senki sem azt kapta, amire számított, persze ennek az is az oka, hogy egy tévéfilmben nem valósághűen mutatják be a katonaságot nekünk pedig ezek voltak leginkább az iránymutatóink. Ennek a negatív eltolódásnak több a kérdőívemben kifejtett összetevője is van, ami abból is ered, hogy nincs meg a zászlóalj és az egyetem között a megfelelő együttműködés.

- *A tisztjelölteket a környezetük motivációs téren negatív irányba befolyásolja.*

Ez az állítás szerintem megdőlt, hiszen a tisztjelöltek közös tanulócsoportokat is szerveznek, hogy jobb eredményeket érjenek el és elég sokan motiválják egymást a jobb eredményekre, de a tanárok is motiválják a diákokat.

- *A tisztjelöltek szerint sok mindenben változásnak kéne történnie az egyetem és a zászlóalj kapcsolatában.*

Ez az állítás beigazolódónak látszik, hiszen a tisztjelöltek szerint a napirend is eléggé elavult valamint a kiképzési foglalkozások terén is szeretnék, hogy változások legyenek, de iskolai téren sincsenek mindennel megelégedve

- *A tisztjelöltek életében a kettős jogállásnak negatív hatásai vannak.*

Ezt az állítást részben beigazoltnak tekinthetjük, de csak azért, részben mert akkor mutatkozik meg negatív hatása, hogyha összehasonlítjuk magunkat más egyetemistákkal, hiszen nekik „csak” a tanórákon kell megfelelniük és sokkal több idejük van, viszont ők nem is kapnak az ösztöndíjon kívül semmilyen juttatást.

5 Vélemények, Javaslatok

Véleményem szerint ezeket a problémákat úgy lehetne megoldani, hogyha a napirend készítésében illetve az órarendrendszer kialakításában kikérvék a diákok véleményét és megpróbálnák egyeztetni ezeket egymással. Egyedül a kiképzési foglalkozások után szokták kikérni a véleményünket pedig szerintem sokkal többször kellene, hiszen az egyetem rólunk is szól. Úgy gondolom, hogy könnyen belátható az, hogy ez a fajta hozzáállás, ami az emberekben kialakul az nem fog pozitív eredményeket hozni. A legnagyobb gondnak én nem azt tekintem, hogy nincs pénz modern eszközökre (persze ez is nagy probléma) hanem azt, hogy az általam kifejtett problémát egyszerű körülmények között meglehetne oldani csak egy pár szabályt, kéne módosítani. Az én véleményem szerint nem szabadna hagyni, kialudni azt a lángot, ami kezdetben még él a frissen bevonult tisztjelöltekben, hiszen minden jobban megy, hogyha szeretjük azt csinálni, amit csinálunk.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. **Magyar Pedagógiai Lexikon II.** (1934): Bp., 388.
2. **Imre Sándor** (1942): Neveléstan. Bp., 76.
3. **Czeizel Endre** (1977): Genetika és társadalom. Gyorsuló idő-sorozat, Bp., 80-82.
4. **Imre Sándor** (1942): Neveléstan. Bp., 82.
5. **D. B. Elkonyin** (1964): Gyermeklélektan. Bp., 9-11.
6. **L. Sz. Vigotszkij** (1971): A magasabb pszichikus funkciók fejlődése. Gondolat Kiadó, Bp., 41. o.
7. **Czeizel Endre** (1981): Az érték bennünk van. Gyorsuló idő-sorozat, Bp., 53-54.
8. **Bábosik István** (1993): A nevelés folyamata és módszerei. Leopárd Könyvkiadó, Bp., 1. o.
9. **J. Dewey** (1976): A nevelés jellege és folyamata. Tankönyvkiadó, Bp., 10-18. o.
10. **Lénárd Ferenc** (1979): Képességek fejlesztése a tanítási órán. Tankönyvkiadó, Bp., 47. o.
11. **Bábosik I. – Kozéki B.** (1985): Tendenciák a XX. Századi jellemértelmezésekben, - s azok pedagógiai konzekvenciái. Magyar Pedagógia 2. sz. 157-171. o.
12. **Pataki Ferenc** (1982): Nevelés és társadalom. Tankönyvkiadó, Bp., 40. o.
13. **J. Dewey** (1976): A nevelés jellege és folyamata. Tankönyvkiadó, Bp., 76. o.
14. **Buzás László** (1974): A csoportmunka. Tankönyvkiadó, Bp., 31. o.
15. **Pedagógiai Lexikon, III. kötet.** (1978): Akadémia Kiadó, Bp., 285. o.
16. **Bábosik István** (1982): Személyiségformálás közvetett hatásokkal. Tankönyvkiadó, Bp., 74. o.
17. **Uo.:** 82. o.
18. **Uo.:** 84. o.
19. **Keményné dr. Pálffy Katalin** (1998): Bevezetés a pszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 136-137. o.
20. **Gazdag Miklós** (1994): Vezetéslélektan. BME jegyzet, 46-48. o.
21. **Bárdos** (1999): A pozitív emberi kapcsolatok kialakításának feltételei, pedagógiai törvényszerűségei. Szentendre
22. **Czeizel Endre** (1977): Genetika és társadalom. Gyorsuló idő-sorozat, Bp.
23. **Donald H. Weiss** (1998): Hogyan ösztönözzük beosztottjainkat? Park Kiadó, Bp.
24. **Forgács József** (1985): A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Könyvkiadó, Bp.
25. **Keményné dr. Pálffy Katalin** (1998): Bevezetés a pszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.
26. **Kovács – Martinkó – Bárdos** (1999): Katonapedagógia, ZMNE, Bp.
27. **Menyhay Imre** (1999): Vezetés, nevelés, neurózis. Aula Kiadó, Bp.
28. **O'Neill-Drilling** (1999): Motiváció. Vince Kiadó Bp.

MELLÉKLET

Az általam készített kérdőív

A kérdőív kitöltése önkéntes és névtelen. Kérlek, hogy őszinte véleményeddel járulj hozzá a TDK dolgozatom elkészüléséhez! Segítségedet előre is köszönöm.

1. Milyen volt a megítélésed a Honvédségről mielőtt bevonultál? (1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1
jó —————→ rossz

2. Gondolkoztál az alapkiképzés alatt azon, hogy leszerelsz?

igen nem

3. Megváltozott a Honvédségről alkotott megítélésed az alapkiképzés végére?(ha igen negatív vagy pozitív irányba?)

igen nem
negatív pozitív

mert.....
.....

4. Milyennek tartod a tanórák színvonalát? (1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1
magas —————→ alacsony

5. Milyennek tartod a tanulmányi rendszer színvonalát?

5 4 3 2 1
magas —————→ alacsony

6. Melyik óra motivál a legkevésbé?

.....

7. A tantárgy vagy a tanár miatt?

tanár tantárgy

8. Melyik óra motivál a legjobban?

.....

9. A tantárgy vagy a tantárgy miatt?

tanár tantárgy

10. Mi ösztönöz abban, hogy itt legyél?(biztos munka, pénz, tudás....)

.....

11. Mennyire tartana vissza a pénz abban, hogy leszerelj? ? (1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1
teljesen $\longrightarrow$ egyáltalán nem

12. Mennyire ösztönöz az ösztöndíj abban, hogy jobb tanulmányi eredményt érj el? (1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon $\longrightarrow$ egyáltalán nem

13. Ösztönöznek a tanáraid a tanulásban?

igen nem

14. Mennyire hátráltatnak a katonai kötelezettségek a tanulásban?(1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon —————> egyáltalán nem

15. Mennyire hátráltat a napirend a tanulmányi ügyeid intézésében?(1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon —————> egyáltalán nem

16. Mennyire ösztönöznek a társaid a tanulásban?(1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon —————> egyáltalán nem

17. Mennyire hátráltat az, hogy a tanulmányaidhoz nem célirányos órákra is be kell járnod?(1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon —————> egyáltalán nem

18. Érezted már azt a tanulmányok miatt, hogy inkább leszerelsz, minthogy még itt maradj?

igen nem

19. Mennyire befolyásol a reggelire kapott étel minősége a napi teljesítményedben? (1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

nagyon —————> egyáltalán nem

20. Mi az a napirendi pont, amit a legfelelősebbnek tartasz?

.....

21. Elégedett vagy-e a kollégium felszereltségével?(Ha nem miért nem? Véleményed szerint mire lenne még szükség a kollégium jobb lakhatóságához?)

.....

22. Milyenek tartod a kiképzési foglalkozások színvonalát?(1-5-ig fokozaton osztályozd!)

5 4 3 2 1

magas —————→ alacsony

23. Véleményed szerint a kiképzés melyik területére kellene nagyobb hangsúlyt fektetni?

.....